

BESTUURSVERSLAG 2023 STICHTING URBAN MYTH

Geachte lezer,

Voor u ligt het bestuursverslag 2023 van Urban Myth. Onze producties, die het resultaat zijn van een gezamenlijke zoektocht naar de antwoorden op actuele maatschappelijke vraagstukken op het gebied van identiteit & inclusiviteit zijn, zijn dit jaar voornamelijk coproducties. Wij introduceerden nieuwe invalshoeken op (levens)verhalen van zwarte iconen die een hoofdrol hebben gespeeld in onze gedeelde (Nederlandse) geschiedenis en bieden deze een podium. Een sterke aanvulling op het huidige theateraanbod zowel artistieke als zakelijk, en met nieuwe coproductanten zoals DIEHE-LEDING en Stichting Gelijkspel. En zijn ook trouw gebleven aan onze vaste coproductanten Jeugdtheater De Krakeling, De Toneelmakerij en ons impresariaat Stip Producties.

Vanaf 2001 dragen wij als missie uit:

Urban Myth is een culturele organisatie die, door onvertelde verhalen een podium te geven, een nieuwe kijk biedt op identiteit en de manier waarop die wordt vormgegeven. Culturele diversiteit is altijd onderdeel geweest van de Nederlandse samenleving en maakt daarmee vanzelfsprekend en in harmonie, deel uit van de Nederlandse (en Europese) historie.

Doel van het bestuursverslag is om u inzicht te geven in de activiteiten die zijn gerealiseerd met de meerjaren subsidie van het FPK. Dit doen wij ook kwalitatief in aanvulling op de kwantitatieve verantwoording in modellen volgens het handboek verantwoording van het FPK. Maar ook voor de aanvragen/toekenningen van projectsubsidies van andere fondsen. Met oprechte dank voor de vele theaters, die onze producties in de post-corona-tijdperk met visie voor inclusie hebben geprogrammeerd. Wij zien steeds meer dat er vraag is naar diverse inclusieve programmering maar ook steden, waar dat niet van de grond komt. Nog steeds werk aan de winkel, dus.

Wij kijken terug op een jaar, waarin we met nieuwe partners nieuwe samenwerkingsvormen zijn aangegaan. De artistieke leider kwam meer op afstand in de rol van artistiek adviseur en de rest van het (freelance) team kreeg onder leiding van onze nieuwe directeur steeds meer het gevoel en de taak om *Urban Myth* uit te dragen. Ook het bestuur heeft in meerdere samenwerkingsvormen stilgestaan bij de toekomst van de stichting. Welke scenario's zijn er mogelijk? Wat betekent dit voor de producties, het team en de organisatie? Wat zijn de sterktes en de zwaktes van Urban Myth? Kan deze verder met een ander signatuur? Wat zijn de risico's? Met collectief bewustzijn werd *meer duurzaamheid* (reprises/hernemingen) en *meer diepgang* (onderzoek en breder publiek) verkozen boven *meer (nieuwe) producties*. Een jaar dus waarin wij koesteren wat er nu is aan Urban Myth producties en signatuur.

Wij wensen u veel leesplezier.

Namens bestuur en directie

Dhr. E.J. (Edward John) Paulina = voorzitter

Dhr. A. (Aroen) Jagroep = penningmeester

Mevr. M. (Marleen) Lamers = secretaris

Mevr. F. (Fatma) Ossedrijver - Cakir = bestuurslid

Mevr. R. (Rosanna) Duttenhofer = zakelijk leider

Mevr. M. (Maureen) Healy = Directeur

Dhr. J. (Jörgen) Tjon A Fong = artistiek adviseur

1. Onze artistieke signatuur

Heel 2023 was een jaar waarin wij, als Urban Myth team (met een artistieke adviseur op afstand), ervaring hebben opgedaan met andere (co)regisseurs. Dit vast team aan freelancers (R. Duttenhofer, C. Ju en M. Baars), versterkt met regieassistent/dramaturg S. Bergen en (vanaf mei) directeur Maureen Healy, konden in 2023 aan mooie coproducties werken. Met coproductanten als de Toneelmakerij (*In Kleur*, Stichting Gelijkspel (*DHLOMO*) en Stip/De Krakeling (*remake van Martin Luther King*) werden deze producties succesvol uitgevoerd. Ook de verrassende cross-over met Omroep Max (*Vergeten Helden*) kon, met een financiële bijdrage van De Kleine Komedie Producties, in 2023 als inspirerend muziektheater in het kader van “theater na de Dam” (dodenherdenking) wederom worden opgevoerd.

Het jaar was tevens spannend vanwege de strategische keuze, die het voltallig bestuur moest maken, over de toekomst van Urban Myth. Dankzij de ruimte die het Fonds Podium Kunsten aan ons gaf om meer strategisch inzicht te verkrijgen op behoud van onze organisatie, kon het bestuur Maureen Healy aantrekken als parttime directeur om het bestuur en directie te ondersteunen bij dit proces.

Tjon A Fong blijft betrokken bij Urban Myth als parttime artistiek adviseur (naast zijn functie als parttime directeur bij De Kleine Komedie) om in ieder geval de uitvoering van onze plannen in KP 21-24 veilig te stellen.

De voortzetting van Urban Myth in de huidige vorm, na 2024, lag niet direct in de lijn der verwachtingen maar opheffing van de stichting ook niet. Afgesproken werd dat een breder perspectief hierop verkregen kon worden door gesprekken met het Amsterdams Fonds voor de Kunsten, het Fonds Podiumkunsten en alle andere stakeholders, zoals ITA, STIP Producties, Jeugdtheater De Krakeling, Toneelmakerij, Crudon Producties en vele nieuwe makers en programmeurs. De centrale vraag was: “is er behoefte aan een Urban Myth signatuur (met andere makers) of is Urban Myth alleen aan een Tjon A Fong signatuur”.

Tot onze grote vreugde hebben wij in 2023 wel veel ervaring opgedaan met coproductanten. De - door corona uitgestelde - samenwerkingen kregen uiteindelijk vorm in mooie inclusieve producties en verrassende reacties van publiek, personeel, partners en pers.

Met Stichting Gelijk Spel werd de locatie-productie *DHLOMO* in het Ervito Stadion ten tonele gebracht. Verder beviel de samenwerking met DIEHELEDING in *Koning Gilgamesj* dusdanig goed dat wij besloten om de productie *We are (not) Tupac Shakur* samen met dit collectief in 2024 te coproduceren.

DIEHELEDING

GELIJKSPEL

Martin Luther King Remake (45 voorstellingen, 9.886 bezoekers)

Vanaf zaterdag 25 februari tot en met zondag 30 april 2023 werd de 2^e tour van de remake van *Martin Luther King*, onze eerste jeugdvoorstelling, volbracht. De voorstelling, voor iedereen vanaf 8+, werd ontwikkeld in 2017 en gespeeld vanaf 2018 – vijftig jaar na de moord op Martin Luther King. In dit herdenkingsjaar eerden we de iconische figuur met een muzikale productie die liet zien dat dit zwarte verhaal een universeel verhaal is. Een verhaal dat nieuw theaterpubliek bereikte, verschillende publieksgroepen met elkaar in verbinding bracht en de sector een nieuwe stimulans gaf om inclusief aanbod te presenteren aan alle Amsterdamse kinderen. *Een verhaal dat in 2019 de Gouden Krekel won voor meest indrukwekkende jeugdproductie*. Een verhaal dat na tours in Amsterdam en Nederland ook in het buitenland werd verteld: op uitnodiging speelden we op het Schaxpir Festival in Linz (Oostenrijk) en het Gavroche Festival in Moskou (Rusland).

Na dit (inter)nationale succes bleef STIP van Nederlandse theaters de vraag krijgen naar *Martin Luther King*. Na lockdowns vanwege de Covid-19 pandemie werd in 2021 deze vraag concreet en verkocht STIP al 40 vrije en schoolvoorstellingen. De positieve reacties van publiek, de behoefte vanuit theaters en scholen en de actuele relevantie voor de Nederlandse context hebben Urban Myth overtuigd van de noodzaak een remake te ontwikkelen van *Martin Luther King*. In 2023 speelden wij dit onvergetelijke verhaal opnieuw, 55 jaar na zijn moord.

De voorstelling

In 2018 was het 50 jaar geleden dat Martin Luther King werd neergeschoten. Voorvechter van gelijke rechten voor zwart en wit, prediker van geweldloosheid, werd door een kogel om het leven gebracht. Zijn levensverhaal stelt ons de vraag: Hoe ver ben jij bereid te gaan voor jouw droom? De voorstelling begint op 4 april 1968 in Memphis, Tennessee in de Verenigde Staten. De band op het toneel speelt soul en er heerst een uitgelaten, feestelijke sfeer. Dan klinkt er onverwacht een knal. Het licht op het toneel dooft, op één spot na. We zien het gezicht van James. Hij neemt het publiek mee in zijn verhaal over een man die Amerika op z'n kop zette en ervoor zou zorgen dat het land nooit meer zou zijn wat het vroeger was. Een man die de wereld veranderde. James neemt ons mee naar 1937, toen Martin Luther King nog Michael heette, zorgeloos met buurtvriendjes speelde en huidskleur voor hem nog een issue was. Totdat hij naar school ging – en niet met zijn vriendjes mee, maar naar een andere school, voor zwarte kinderen. Of toen hij, samen met andere zwarte mensen, schoenen moest passen in een achterafkamertje van de schoenenwinkel. Terwijl zijn witte vriendjes gewoon in de winkel mochten komen. Zijn vader probeert de jonge Michael uit te leggen dat zwarte mensen in Amerika niet alles mogen. Maar ook dat één mens de wereld kan veranderen – zoals Maarten Luther in Europa, waar zijn vader net vandaan komt. Hij heeft eigenhandig de machtige katholieke kerk veranderd. Het verhaal klinkt als een sprookje. Vanaf dat moment besluiten Michael en zijn vader dat hij voortaan Maarten Luther heet: Martin Luther King.

De volgende scènes tonen de gevolgen van rassenscheiding in de VS. Martin Luther King wordt daar als kind in verschillende situaties mee geconfronteerd. Dat roept bij hem een gevoel van onbegrip en onrechtvaardigheid – en dat zullen de scènes ook bij kinderen en ouder publiek doen. Maar we zien ook de berustende houding van andere zwarte mensen, die niet denken dat ze iets aan de situatie kunnen veranderen en deze dus maar accepteren. Het vuur dat bij Martin Luther King aanwakert om daar juist wel tegen te strijden, slaat ook over op het publiek.

Verteller James doorbreekt regelmatig de vierde wand en gaat met kinderen in gesprek om parallellen met hun eigen leven te zoeken. Zou jij ook in verzet komen? Waar strijd jij voor? Tijdens de voorstelling wordt bovendien door de cast van rol gewisseld. Martin Luther King wordt dan ook door een vrouw of witte man gespeeld. Deze methode vergroot de bewustwording bij het publiek dat dit verhaal ons allemaal aangaat. Deze scènes maken zichtbaar indruk op het publiek. Maar de acteurs laten dit niet lang gebeuren. José Montoya als Martin Luther King neemt gedurende de voorstelling steeds vaker letterlijk de regie over. Ook de muzikanten komen in opstand - en uiteindelijk zelfs het hele publiek.

De voorstelling start en eindigt met de dood van Martin Luther King en maakt daartussen een sprong naar het verleden om zijn levensverhaal te vertellen. Voor de laatste scène maakte regisseur Jörgen Tjon A Fong de gedurfde keuze voor een immersief theateronderdeel. Martin Luther King roept in de slotscène niet alleen zijn medespelers op tot opstand, maar ook het publiek. Hij vraagt iedereen mee te lopen. in de mars voor gelijke rechten. Dit vond de hele crew een spannend idee. Want wil publiek wel op die manier aangesproken worden? Is het niet te eng? Voelt het niet te activistisch? Wat als iedereen blijft zitten? Maar onze twijfels werden vanaf de eerste voorstelling weggenomen. Publiek vraagt zich na deze oproep één moment af of die gemeend is – of ze echt iets moeten doen. Maar na die eerste onwennige reactie staan mensen op, sneller dan verwacht. Het publiek voelde de noodzaak zelfs vijftig jaar later nog. En in 2023 (vijfenvijftig jaar later) merkten wij dat de urgentie voelbaar en vloeibaar wordt.

De burgerrechtenbeweging heeft veel componisten en muzikanten geïnspireerd. Nina Simone met Mississippi Goddamn, Billie Holiday met Strange Fruit, Curtis Mayfield met People Get Ready, Bob Dylan met The Times They Are A Changing en hét protest lied van de burgerrechtenbeweging: We Shall Overcome. Muziek speelt dan ook een belangrijke rol in de voorstelling, met A Change Is Gonna Come van Sam Cooke als leitmotiv. Cooke schreef het nummer nadat hij vanwege zijn huidskleur werd geweigerd bij een hotel.

Verschillende variaties op dit muzikale thema zijn vervlochten in deze productie. De muzikale leiding was in handen van Gianni Noten met Viktor Griffioen. Zij componeerden nieuw werk en arrangeerden de Amerikaanse nummers en leverden daarmee een unieke bijdrage aan *Martin Luther King*. De muziek maakt de voorstelling compleet – het geeft een muzikaal tijdsbeeld en versterkt

het gesproken woord. De muzikanten hebben een rol in de voorstelling en meerdere acteurs zingen, solo en samen. De Engelstalige songteksten zijn klassiekers die we de jeugd willen meegeven en daarom bewust niet vertaald naar het Nederlands. Jonge kinderen volgen de tekst waarschijnlijk niet woord voor woord, maar deze nummers dragen ook voor hen bij aan het begrip voor het verhaal en de tijdsgeest en het gevoel dat de voorstelling overdraagt.

Het maakproces

Racisme en ongelijkheid zijn helaas universele thema's van alle tijden. De dood van de Amerikaanse George Floyd op 25 mei 2020 leidde tot een opleving van de Black Lives Matter Beweging¹ ('Zwarte levens doen ertoe', afgekort BLM). De aanhang van BLM groeide en er vonden wekenlang en internationaal protesten plaats, zo ook in Amsterdam. Op 1 juni 2020, Tweede Pinksterdag, organiseerde BlackLivesMatterNL² een demonstratie op de Dam. Aan dit vreedzame protest tegen 'anti-zwart politiegeweld in de VS en Europa' en institutioneel racisme deden meer dan vijfduizend mensen mee. In maart 2021 lanceerde BlackLivesMatterNL het Zwart Manifest – een plan met concrete voorstellen om institutioneel racisme aan te pakken en zwarte emancipatie te bevorderen. Demissionair ministers Wouter Koolmees (SZW) en Kajsa Ollongren (BZK en vicepremier) namen het manifest in ontvangst op 10 juni 2021. Deze periode agendeerde anti-zwart racisme en voedde het gevoel van noodzaak om dit onderwerp te bespreken en behandelen om het te kunnen bestrijden. We zijn ervan overtuigd dat de toegenomen vraag naar onze voorstelling ook voortkomt uit dit besef van urgentie en dat het een instrument is voor bewustwording en gedragsverandering.

De remake van *Martin Luther King* is gedeeltelijk een voortzetting van de voorstelling die Urban Myth in 2017/2018 ontwikkelde, maar krijgt vanzelfsprekend een nieuwe dimensie dankzij de hedendaagse internationale en Nederlandse Black Lives Matter-beweging. In 2018 was racisme een zwart verhaal. Vijf jaar later blijkt het een gezamenlijk verhaal – en dat betekent een gedeelde verantwoordelijkheid. De laatste BLM-demonstraties in héél Nederland laten zien dat dit mensen van alle leeftijden en huidskleuren aangaat. De voorstelling vormt dit keer daarom ook expliciet een commentaar op de toestand van zwarte burgerrechten in Nederland. Wie heeft er in onze maatschappij recht van spreken? Welke belangen dient de Nederlandse democratie? Een zeer recent SCP-rapport concludeerde bovendien dat kinderen van Nederlandse migranten meer discriminatie ervaren dan hun ouders.³ De urgentie om deze neerwaartse beweging te doen omkeren, is een extra reden om deze voorstelling voor de komende generatie te spelen. Deze actualiteit werd verwerkt in de voorstelling: het discours rond BLM beïnvloedde het herziene script en beeldmateriaal van recente BLM-protesten werden vervlochten met eerder beeld. Er werden extra fondsen benaderd en gedeeltelijk toegekend en de basis was gelegd voor de remake.

Bijna de hele oorspronkelijke cast trad weer aan. Net als in de 1e tour zien we José Montoya als Martin Luther King. Ook weer op het podium staan Noah Blindenburg, Viktor Griffioen, Gianni Noten, Timothy Bennet en Djuwney. Myrthe Huber neemt de rol van Rosa Da Silva over.

¹ Black Lives Matter is een internationale beweging tegen anti-zwart racisme, ontstaan in de Verenigde Staten als reactie op politiegeweld tegen Afro-Amerikanen. De beweging begon met de hashtag "#BlackLivesMatter" nadat George Zimmerman in 2013 werd

vrijgesproken voor de dood van Trayvon Martin op 26 februari 2012 in Sanford (Florida), een Afro-Amerikaanse jongen van 17 jaar oud.

² BlackLivesMatterNL is een initiatief van Black Queer & Trans Resistance Netherlands, Kick Out Zwarte Piet en Nederland Wordt Beter.

³ 'Gevestigd, maar niet thuis'. Eerste bevindingen uit de Survey integratie migranten: scp.nl/publicaties/publicaties/2022/10/11/gevestigd-maar-niet-thuis-eerste-bevindingen-uit-de-survey-integratie-migranten-sim2020

Voor deze nieuwe tour nam Jörgen Tjon A Fong de ervaringen van het team mee in de voorstelling. Hoe hebben zij de ontwikkelingen op het gebied van (anti-)racisme ervaren? Zijn er (jeugd)ervaringen, herinneringen, situaties waar zij nu anders naar kijken? Welke invloed heeft de groei van de BLM-beweging gehad op hun hoop, idealen, dromen? Tijdens de repetities onder begeleiding van Sara Bergen (dramaturg) bespraken wij in veilige setting deze onderwerpen. De opbrengst van deze gesprekken werden verwerkt in met name de tweede laag van de voorstelling, in de interactie tussen de castleden op het podium en werd als confronterend ervaren.

Hetzelfde decor als in 2018 (ontworpen en gebouwd door Koen Steeger) werd gebruikt in de remake. Het bestaat uit een hotelkamer samengesteld uit verschillende modules, waardoor de vorm kan wijzigen en het dak als extra podium kan worden gebruikt. Dit modulaire design geeft een dynamisch sfeerbeeld, dat het verhaal ondersteunt. Tess Ellis (Okodi Creative) bouwde de set en Coen van der Hoeven (vaste partner van Urban Myth) ontwierp het lichtbeeld. Het decor bevindt zich in de opslag van Urban Myth en werd door Tess Ellis gecontroleerd op mankementen en zo nodig gerepareerd. Vaste kostuumpartner Jantine Kraayeveld (Passen & Meten) onderzocht de sobere modestijl van die tijd en ontwierp kleding die historisch klopt en past in het sfeerbeeld. Zij was wederom betrokken in 2023, controleerde en repareerde zo nodig de kledingstukken.

De tour (en educatie)

Op 26 februari 2023 is de feestelijke start van de tour in Theater de Krakeling in Amsterdam – daar wordt deze ook weer afgesloten op 30 april 2023. De voorstelling speelt door heel Nederland (Apeldoorn, Heerhugowaard, Utrecht, Zaandam, Tilburg, Woerden, Hoorn, Delft, Alkmaar, Dordrecht, Den Haag, Gouda, Rotterdam, Schiedam, Breda en Leeuwarden). Met deze productie hadden we verschillende doelen die nagenoeg allemaal gerealiseerd zijn:

Kwantitatief:

- Inclusief theateraanbod voor jeugdig Nederlands publiek duurzaam uitbreiden. Wij tevreden dat we de impact van onze krachtenbundeling weer hebben mogen voelen in 17

theaters door heel Nederland. Met vaak uitverkochte zalen en met name op verzoek van programmeurs van de theaters en scholen (docenten).

- We hebben een nieuwe generatie 8+ kinderen voor wie theaterbezoek soms niet vanzelfsprekend is, bereikt. Met 45 voorstellingen (waarvan 17 regulier en 28 schoolvoorstellingen) hebben we 9.886 bezoekers (waarvan 75% kinderen) weten te boeien. Dit aantal is hoger dan we verwacht hadden (8.468 bezoekers). En ook hoger dan de tour in 2018.

Kwalitatief:

- Uiteindelijk hebben we met de remake weer bijgedragen aan een gelijkwaardige samenleving. In deze tweede landelijke tour deden wij andere theaters aan dan de eerste ronde. Bovendien speelden we in kleinere steden (o.a. Dordrecht, Woerden, Alkmaar en Delft), die doorgaans minder culturele diversiteit kennen dan de grote steden. De voorstelling bleek ook in trek bij deze kleinere theaters en lokale pers, die onze thematiek (racisme/uitsluiting) bespreekbaar wilden maken en aangrepen om zo het inlevingsvermogen voorafgaand aan de voorstelling aan te wakkeren bij (potentiële) bezoekers. Na de uitzendingen in de regionale pers merkten wij een flinke stijging in de kaartverkoop. Helaas hebben we de voorstelling in Hoorn (NH) moeten annuleren omdat het theater onvoldoende publiek wist te trekken naar een doordeweekse dinsdagavond voorstelling. Wij hadden wel gewoon willen spelen voor een kleine groep, maar het theater had daar nog geen ervaring mee.
- Op artistiek-inhoudelijk vlak wilden we met de remake blijven aansluiten bij de actualiteit van de inclusieve samenleving die Nederland moet zijn – en waar ons publiek zich tot moet verhouden. De remake is gedeeltelijk voortzetting van de in 2018 ontwikkelde voorstelling, maar krijgt een nieuwe dimensie dankzij de hedendaagse Black Live Matters-beweging. Er blijkt meer aandacht voor zwarte thema's in onze maatschappij. De kick-off bijeenkomst voelde als een reünie en was tegelijkertijd een algemene terugblik rondom dit thema en werden de persoonlijke ervaringen van de cast tijdens de repetities verwerkt. Deze actualiteit is in de voorstelling verwerkt door o.a. de woorden "tot slaafgemaakten" in de speech van dr. Martin Luther King aan het eind te verwerken. Dit werd confronterend ervaren door de cast omdat na 5 jaar, de urgentie er nog steeds is. Deze voorstelling heeft de potentie om tot de canon van inclusief jeugdtheateraanbod te behoren.
- Door de remake van *Martin Luther King* hebben wij het publiek (theaters en scholen) met verschillende achtergronden voor een langere periode aan onze organisatie verbonden. Dankzij deze samenwerking met drie coproducten bereiken we meer pers & publiek dan gemiddeld. Ook onze jaarlijks terugkerende productie *In Kleur*, behandelt maatschappelijke thema's (als het slavernijverleden) vanuit de geschiedenis en met een verbindende visie vanuit verschillende zwarte en witte perspectieven. Dankzij deze consistente samenwerking raakt het publiek bekend en vertrouwd met onze signatuur, en de organisaties hierachter.

Educatief:

Veel partijen benadrukken het belang van culturele producten die een afspiegeling vormen van de Nederlandse samenleving – in het bijzonder voor kinderen.⁴ Jezelf herkennen of identificeren met personages in boeken, films of theater werkt inspirerend en emanciperend. Opvoeders, ouders en leerkrachten, hebben grote behoefte om dit complexe onderwerp onder kinderen in de basisschoolleeftijd bespreekbaar te maken.

⁴ Kinderen reageren op de trailer voor 'De Kleine Zeemeermin' met Halle Bailey in de hoofdrol: [youtube.com/watch?v=FMtuXBwkHx4](https://www.youtube.com/watch?v=FMtuXBwkHx4)

De afdeling Educatie van De Krakeling was in 2018 verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het educatief pakket met lesbief vol activiteiten rondom de thema's uit het leven van Martin Luther King en de voorstelling, zoals (voor)oordelen en discriminatie. Gezien de thematiek en doelgroep is het belangrijk dat dit werd geüpdatet door een educatieprofessional met persoonlijke ervaring met het onderwerp. We hebben voor de remake van 2023 theatermaker en kunstdocent, Carmen Lamptey, gevraagd. Zij vernieuwde de vorige versie van de lesbief en verder werd er vanuit onze PR-afdeling (Christy Ju) kritisch meegelezen o.a. vanuit de ervaringen die via MOCCA (Cultuureducatie Amsterdam) waren opgedaan. Met de voorstelling als houvast voelden docenten zich gesterkt in hun aanpak om deze onderwerpen in de klas te behandelen. We zien hoe deze aanpak doorwerkt na afloop van de voorstelling. Kinderen van verschillende scholen komen met elkaar in contact en gaan buiten de zaal nieuwe verbindingen aan – extra gefaciliteerd en begeleid door het nagesprek. Via feedback van scholen horen we hoe leerlingen in de klas, tijdens behandeling van het educatief materiaal, voor het eerst eigen ervaringen met racisme uitwisselen

Een docent:

'MLK is een voorstelling van hoge kwaliteit, multidisciplinair en thematisch interessant en relevant. Wij denken hiermee een ideale voorstelling te bieden; je kunt geraakt worden door het verhaal, het kan educatief en motiverend werken en je kunt wegdromen bij een carrière op het podium met spel en zang.'

Marketing

Met deze productie richten wij ons op families met kinderen vanaf 8 jaar; met bijzondere focus op:

- gezinnen die nauwelijks met theater in aanraking komen
- Nederlandse gemeenschappen van kleur
- stadspashouders en vergelijkbare kaarthouders
- docenten (via schoolvoorstelling en educatiepakket)

STIP Theaterproducties heeft deze voorstelling door heel Nederland verkocht, ook aan theaters in kleinere steden met een minder diverse bevolkingssamenstelling. Een sterke troef in de verkoop was de keuze voor de acteurs/muzikanten: een heel goed, jong team met aansprekende namen en gezichten. Zowel in het Martin Luther King-jaar 2018 als vijf jaar later in 2023 valt de productie vanzelfsprekend in dat kader, waar activisme of diversiteit niet expliciet genoemd hoeven te worden. Het geeft theaterprogrammeurs, die al jarenlang hun aanbod willen diversifiëren, de mogelijkheid om de thematiek als onderdeel van hun reguliere programmering op te nemen. Voor theaters buiten de Randstad stelden we een toolkit samen voor marketingafdelingen om zelf hun focusgroepen te bepalen en op de juiste manier te bereiken⁵. De ticketprijs wordt bepaald door theaters zelf, maar bleef dankzij financiering van diverse fondsen met gemiddeld €6 voor kinderen en €17 voor volwassenen betaalbaar.

⁵ Omroep Zwart (3 maart), Radio NH (21 maart): Myrthe interview voorstelling Alkmaar (Hoorn?) en <https://www.nhnieuws.nl/media>, Stadsradio Delft (22 maart): Myrthe interview, Podcast: De Nacht van... Jose Montoya.. NPORadio 1: <https://www.nporadio1.nl/app>, Jorgen: <https://www.nporadio1.nl/uitzendingen/wat-blijft-live/daafb133-db74-41cb-9d1f-136e32c71d24/2023-03-06wat-blijft/>, Radio Rijnmond: Gianni live: <https://www.rijnmond.nl/radio/radio-rijnmond/live>, <https://utrecht.nieuws.nl/kunstcultuur/84644/muzikale-familievoorstelling-martin-luther-king-in-stadsschouwburg-en-tivolivredenburg/>, <https://www.rod.nl/zaanstad/uitgaan/337011/martin-luther-king-inspireert-zaanse-kinderen-te-dromen-over->, <https://www.omroepilburg.nl/cultuur/martin-luther-king-van-urban-myth-inspirerend-verhaal-voor-jong-en-oud/>, <https://www.stedendriehoek.nl/apeldoorn/entertainment/ongelijkheid-en-discriminatie-zijn-geen-spoken-uit-een-verleden/>

Als coproducenten hebben wij ons team en netwerk ingezet om ervaringen te verzamelen via social media en andere kanalen. STIP genereerde dankzij hun directe lijn naar theaterprogrammeurs aandacht en feedback op lokaal niveau. De Krakeling heeft nauwe contacten met Amsterdamse cultuuronderwijzers door actief jeugdtheater aan scholen te bieden. Urban Myth heeft een uitgebreid netwerk van influencers en organisaties, die zich richten op gemeenschappen van Nederlanders van kleur. De betrokkenheid en het initiatief van de achterban om programmering te delen is groot – vooral op online en sociale media. Dankzij goede contacten met acteurs, zoals o.a. Pearl Jozefzoon⁶ kregen wij veel positieve reacties. We bereiken ons netwerk op een organische, warme, persoonlijke manier die hen aanspreekt. Deze contacten en ons werk maakt dat mensen Urban Myth weten te vinden en wij regelmatig worden benaderd met samenwerkingsverzoeken. Zo heeft de stichting *Tori Oso*⁷ (Utrecht) de voorstelling *Martin Luther King* meegenomen als theatertip in hun nieuwsbrief. Mede hierdoor hebben wij in Utrecht zeven voorstellingen gespeeld (3x in Tivoli-Vredenburg en 4x in de Stadsschouwburg) voor nagenoeg volle zalen⁸. Theater Zuidplein in Rotterdam was uitverkocht.

De programmeur van Schouwburg Concertzaal Tilburg stelt:

‘Wij hebben naast de reguliere voorstelling van Martin Luther King door Urban Myth, ook twee schoolvoorstellingen geboekt. Deze worden door verschillende scholen uit met name PACT-wijken bezocht. Als theater willen we met ons aanbod een afspiegeling zijn van onze stad. Daar zijn we nog lang niet, maar het begint wel bij het zoveel mogelijk programmeren van makers met kleur. De kinderen in de zaal reageren daar heel positief op, ze voelen zich erkend. Voelen verwantschap met de spelers. Daarnaast is het van groot belang het thema racisme bespreekbaar te maken in de klas. Ik heb in mijn jaren voor de klas ervaren dat ook in het primair onderwijs er sprake is van uitsluiting vanwege kleur of afkomst. Zelfs door kinderen van kleur onderling. Een theatervoorstelling als Martin Luther King is dan een enorme katalysator. De educatieve workshop na afloop in de klas laat de kinderen vervolgens reflecteren en legt verdere verbanden binnen het onderwijs. Denk aan persoonlijke ontwikkeling, burgerschap en geschiedenis.’

Een docent en coördinator K&C activiteiten bij een Amsterdamse basisschool zegt:

‘Dit is een bijzonder belangrijke en actuele voorstelling over het leven van Martin Luther King, de waarden waar hij voor stond en de weerstand die hij en de zijnen ondervonden: Kinderen krijgen een goed inzicht in hoe racisme werkt. En ze worden zó geactiveerd dat zij aan het eind van de voorstelling zelf gezamenlijk hiertegen staan te demonstreren! Ook artistiek is de voorstelling een pareltje: met prachtig spel en een swingende muziek. Een must voor de jonge generatie!’

VSB Fonds: ‘Heel veel dank voor het bezoek aan de voorstelling. We zaten bij een zaal vol kinderen, die meezongen, klaptten en heel belangrijk hun mening gaven. Heel mooi om te zien. Veel succes met de andere voorstellingen’.

Bezoeker Leeuwarden: ‘Beste mensen, We komen net terug van de voorstelling. Waren ontroerend en prachtig spel. Mijn dochter en ik hebben ademloos gekeken. Bedankt en succes verder. Groeten, Maria van Twist’.

⁶ Pearl Jozefzoon (bezoekt met haar kids de voorstelling in Woerden): “Tot tranen geroerd en zo fijn om dit de kinderen mee te geven op een duidelijke maar toch ook leuke manier (nee, niet alles hoeft leuk te zijn)”.

⁷ Natalja (Tori Oso): Mijn broer en nichtje (zijn dochter van 10) waren blij met de voorstelling. Hij vond het een goed stuk en goed uitgelegd in 1 uur voor de kids. Complimenten! Zijn dochter zei: “Ik vond het heel leuk en ik mocht op het podium staan, want dat hadden zij mij gevraagd... om op het podium mee te doen!”

⁸ Fantastische jeugdvoorstelling over gelijkheid en vrijheid, krachtig en ontroerend, dank @urbanmyth @ssbu

DHLOMO (14 voorstellingen, 5.519 bezoekers)

Onze eerste coproductie van 2023 was met stichting GelijkSpel over het leven van de Zuid-Afrikaanse zwarte voetballer, de legendarische middenvelder, Darius DhloMO (1931-2015), die voor Heracles speelde. Zijn levensverhaal werd door Ben Siemerink e.a. vastgelegd in een boek dat mede basis was voor het script, geschreven door **Enver Husicic** en **Andre Manuel**.

Darius DhloMO was zowel Zuid-Afrikaan als Tukker, zowel voetballer als bokser en zowel muzikant als politiek activist. Als zwarte jongeman in het Zuid-Afrika van de jaren vijftig maakt hij op harde wijze kennis met het Apartheidsregime⁹. Uiteindelijk belandt Darius eind 1958 als voetbaltalent in Nederland, bij Heracles in Almelo, waar zijn landgenoot Steve Mokone al speelt. Ook vanuit Nederland blijft hij zich uitspreken tegen het Apartheidsregime. Dat leidt ertoe dat Darius uiteindelijk pas in 1992 weer voet op Zuid-Afrikaanse bodem zet. Een bijzondere man, die altijd – of het nu voetbal, boksen, muziek of politiek activisme betrof – voor ogen had ‘de mensen blij te maken’.

Het theaterspektakel, dat zich afspeelde tijdens het zomerreces in het Erve Asito stadion (de thuishaven van Heracles Almelo), was een coproductie van Urban Myth met de nieuwe cultuurstichting GelijkSpel. GelijkSpel zet zich duurzaam -middels kunst- en cultuurprojecten- in voor een Nederland waar iedereen mee mag doen en zichtbaar zichzelf mag zijn. Deze partner sloot perfect aan bij de missie, visie en activiteiten van Urban Myth en nadat de productie in 2020 was uitgesteld vanwege de pandemie, pakten wij in 2023 de draad weer op.

⁹ De apartheid is het systeem van rassenscheiding zoals dat tussen 1948 en 1990 bestond in Zuid-Afrika.

De verhaallijn

DHLOMO, de muzikale familievoorstelling (voor iedereen vanaf 10 jaar) over Darius Dhlomo, die op voordracht van landgenoot Steve Mokone naar Almelo kwam om te voetballen, ging op 21 juni 2023 in première op Erve Asito. Op de avond van 12 november 1958 stapt een zwarte man uit de trein in Almelo. Darius Dhlomo, toen 27 jaar oud, heeft in zijn koffer vooral herinneringen. Aan zijn boks partijtjes met Nelson Mandela, met daaraan onlosmakelijk verbonden zijn ervaringen aan het apartheidsregime in Zuid-Afrika. Maar ook aan de roots van zijn familie en zijn grote bewondering voor de krijgskunsten van Shaka Zulu. Hier begint het Twentse verhaal, die vol staat van nieuwsgierigheid, liefde en de zoektocht naar een nieuw thuis. Bij Heracles blijft Dhlomo altijd in de schaduw van een goede vriend Steve – De zwarte Meteor – Mokone. Maar in tegenstelling tot zijn landgenoot blijft Dhlomo in Nederland en volgen wij hem. land.

Hoe hij het besef krijgt van apartheid in zijn land. Hoe hij daar besluit om voetballer te worden en al boksend Nelson Mandela leert kennen. Hoe hij – nog zo groen als gras – de oversteek maakt om samen met Mokone, in Almelo, het verschil te maken. Bewogen jaren in Twente volgen, waarin multi talent Dhlomo zich inzet voor gelijke kansen voor iedereen. Hij voelt zich thuis als gelijkwaardige speler op het veld bij Heracles, Vitesse, Tubantia en de Enschede Boys. In de voorstelling zien wij ook hoe hij in Enschede zijn liefde voor Gerry (Geesje) vindt, maar ook voor de lokale politiek. Als hij na 34 jaar in Twente terug kan keren naar - een van Apartheid verlost - Zuid-Afrika, wordt hij geconfronteerd met de vraag: wat is mijn thuis?

Drie verhaallijnen dienden als uitgangspunt om het levensverhaal van Darius Dhlomo (niet lineair) ten tonele te brengen.

1. **Verhaallijn Dhlomo:** een dementere Dhlomo kijkt vanuit het verzorgingstehuis terug op zijn leven: zijn jeugd in Zuid-Afrika, zijn besluit om voetballer te worden en zijn roots leert kennen en verdedigen om tenslotte de oversteek maakt om,
2. **Verhaallijn Geesje & Dhlomo; een huwelijk tussen zwart en wit:** zijn liefde vindt hij in Enschede bij Geesje: de dochter van de kantinebaas van de Enschedese Boys. Hoe dit huwelijk leidt tot grote spanningen in het gezin maar ook in Twente voorpaginanieuws wordt in de landelijke bladen in Nederland en in Zuid-Afrika waardoor hij op een zwarte lijst belandt en niet meer zijn land in mag.
3. **De Dames: Borg & Borger:** bevinden zich letterlijk tussen het publiek en het speelveld en vervullen met gortdroge Twentse tongval en humor de functie van het Griekse koor. Geven verduidelijking, scheppen orde of maken chaos en nemen het publiek aan de hand en leiden hen door de voorstelling.

Samenwerking en ontmoeting

Professionele acteurs, aangevuld met amateurs uit de regio, brachten het bijzondere verhaal tot leven, dat werd geregisseerd door Jörgen Tjon a Fong (artistiek adviseur Urban Myth en directeur De Kleine Komedie) en Ko van den Bosch (o.a. Noord Nederlands Toneel en regisseur van De Wilde Deerne).

Niet eerder werkten Van den Bosch (een beeldende, fysieke, soms absurdistische theatermaker) en Tjon a Fong (inhoudelijke, stilistische en vaak realistische theatermaker) samen. Een tegenstelling in stijl maar overeenkomstig was de drang van beide makers naar het maken van geëngageerd en maatschappijkritisch theater. Met het gezamenlijk doel om middels, vaak nog onderbelichte levensverhalen, de tijd en ons menszijn te reflecteren volgde een taakverdeling (voortbouwend op individuele expertise en beschikbare tijd), waarbij Van den Bosch verantwoordelijk was voor de beeldregie (ensemble, kostuums, decor), het script en de fysieke spelscènes van de prof-cast, en Tjon a Fong zich focuste op inhoudelijke spelscene 's met de prof-cast, de muzikale dramaturgie. Samen met de producenten Boudewijn Koops (artistiek) en Ilona Kevelham (zakelijk) was het tweetal verantwoordelijk voor het gehele concept. Inhoudelijke meetings t.b.v. script-, en conceptontwikkeling tot audities toonde hun vakmanschap en werden gevoelige onderwerpen, zoals bespreek-, toonbaar en voelbaar maken van racisme op tafel.

Daniël Kolf, bekend van onder andere Moco Mafia en Internationaal Theater Amsterdam, speelde Dhlomo, met **Uriah Havertong** (De Laatste Dichters, Urban Myth) als Steve Mokone naast hem. Andere hoofdrollen waren onder andere voor **Nathalie Baartman** (Twents cabaretière), **Korneel Evers** (Luizenmoeder), **Rico McDougal** (Opgezwolle) en **Leovigildo Vieira** (We Hadden Liefde We Hadden wapens, Urban Myth). Samen met tientallen amateurs uit de regio vormden zij de cast van Dhlomo, die speelde van 21 juni tot en met 2 juli op Erve Asito.

Op 11 en 12 maart 2023 deden 116 mensen in de leeftijd van 8 tot 68 jaar auditie voor een rol in de productie DHLOMO. Vier keer een drie uur durende auditie waarbij de auditanten werden ingedeeld op basis van leeftijd. Zo ontstonden er vier groepen van vrijwilligers, afkomstig uit Twente (Almelo, Borne, Hengelo, Wierden, Den Ham, Enschede, Glanerbrug, Vriezenveen), maar ook (ver) daarbuiten: Nijverdal Deventer, Raalte, Zwolle en Zutphen.

Een auditie doen betekende geen 2 minuten solo op een stip maar een dagdeel samen werken aan diverse theatervormen waarbij je wordt uitgedaagd om het maximale uit jezelf te halen. Daarbij werd gekeken naar de individuele talenten zodat we jong of oud daadwerkelijk in hun kracht konden zetten.

Voorafgaand aan de 1e repetitiedag (1 mei) vonden twee masterclassdagen plaats met als doel om alle spelers met elkaar-, en de enorme locatie (het voetbalstadion) kennis te laten maken. Beide dagen werd gewerkt aan enkele fysieke groepsscènes o.l.v. Ko van den Bosch en Ivar Schutte én Zuid-Afrikaanse dans o.l.v. choreograaf en danser Moussa Ndiaye. Deze speelstijl maar ook het onderzoek naar gebruik van je lijf als instrument, bleek relatief nieuw voor velen. Het ensemble bestond uiteindelijk uit 83 spelers. De overige 33 personen stopten deelname vanwege het intensieve fysieke traject, de vele repetities of sloten zich aan bij de decorploeg, het kostuumatelier of werd publieksbegeleider.

Repetities startten vanaf 1 mei 2023: prof. acteurs en amateurs samen op twee locaties:

- 8 inhoudelijke onderzoeks- repetities (thema, rollen, onderlinge verhoudingen, e.a.) in A'dam met de prof. acteurs o.l.v. Tjon a Fong
- overige repetities (vaak fysiek spel) vonden plaats in een grote fabriekshal in Almelo o.l.v. Ko van den Bosch waar ook veel aandacht werd besteed aan mime (o.l.v. Ivar Schutte, Collectief het Paradijs) en Zuid-Afrikaanse dans (o.l.v. choreograaf Moussa Ndiaye).

Tjon a Fong was - vanwege overige werkzaamheden producties en zijn nieuwe baan als directeur van de Kleine Komodie - beperkt beschikbaar. De beperkte tijd samen, de weinige gezamenlijke repetities op de gigantische locatie, het grote ensemble met spelers 8 tot 64 jaar en decor maakte dat de druk op liep_wat z'n weerslag had op de samenwerking en de verschillen deed vergroten.

We kijken nu terug en zien twee uiterst autonome theatermakers met een grote staat van dienst die gehecht zijn geraakt aan eigen beproefde werkwijzen. Dit resulteerde op de vloer in mooie inhoudelijke gesprekken en keuzes t.a.v. thema, kwetsbare en ontroerende momenten tot imposante fysieke groepsscènes in de voorstelling maar tevens ook tot conflict m.b.t. stijl en keuzes oplopend in het proces.

Centraal bij de repetities stond ook het doel om inclusie en diversiteit bespreekbaar te maken met het thema: *"Wanneer voel jij je thuis? En wat is ervoor nodig om jouzelf en de ander thuis te laten voelen?"*. Daarbij zette de samenwerkingspartners in op het hebben van een open blik en door intern en extern gesprekken te voeren. Dit heeft het groepsproces verdiept, angsten weggenomen, eigen inzichten verbreed en nieuwsgierigheid naar de ander aangewakkerd. De thematiek liet niemand onberoerd en leidde tot vele diverse inhoudelijke en zelfs emotionele gesprekken. Zo herontdekte Rico, tijdens het schrijven van de rapsteksten van Mandela, de voorvallen die hij beleefd heeft als kind als het gaat om huidskleur en erbij mogen horen. Verder zijn wij in gesprek gegaan met Nandi Dhlomo (dochter van Darius), Ben Siemerink (schrijver, journalist) en oud teamgenoten van Dhlomo over zijn persoonlijkheid, zijn drijfveren en de betekenis van zijn werk nu.

Extern hebben wij gesprekken gevoerd met publiek en partners over de inhoudelijke thema's via lezingen, inleidingen en ronde tafel gesprekken. Persoonlijke verhalen, ervaringen en adviezen werden gedeeld, waarbij zelfs nieuwe samenwerkingen en relaties ontstonden. De ontwikkelde post-casts boden ook de mogelijkheid tot live gesprekken met makers en spelers.

<https://podcastluisteren.nl/pod/Dit-is-Dhlomo>

Het tweede doel was om met DHLOMO verbinding te zoeken en elkaar te versterken. Dit deden wij door ontmoeting en samenwerkingen tussen amateurs en professionals te bewerkstelligen maar ook door verschillende disciplines samen te brengen, zoals sport en cultuur.

Derde doel was talent (ongeacht leeftijd) een plek en coaching te geven om zich aan een groot publiek te tonen en zich o.l.v. een professioneel artistiek team verder te ontwikkelen.

Deze doelen hebben bewerkstelligt dat script en muziek op maat werd ontwikkeld, waardoor een niet eerder verteld verhaal over DHLOMO met nieuwe muziek ontstond vanuit de kracht van cast en crew. Ook uitzonderlijk en niet voor de hand liggende kunstdisciplines als poppenspel (Wensley Pique) en Zuid-Afrikaanse dans smolten in het locatietheater samen om te komen tot een eigen en unieke voorstelling.

<https://www.nporadio1.nl/fragmenten/langs-de-lijn-en-omstreken/4ca32250-a7f1-46e1-8600-867eec1423fc/2023-06-15-een-theaterspektakel-over-muzikant-bokser-en-voetballer-darius-dhlomo>

<https://www.nporadio2.nl/fragmenten/spijkers-met-koppen/096e3b4a-e51a-495c-996f-aa402cda8364/2023-06-03-darius-dhlomo-was-voetballer-bokser-muzikant-en-activist>

Decor en Kostuums

Het stadion, een grote groene grasmat in de openlucht (afmeting: 105 bij 68 meter) van kunstgras wat als risico met zich meebracht dat drukpunten vermeden moesten worden vanwege het knakken of breken van de plastic grassprietten, bracht als oplossing een verrijdbaar decor op brede luchtbanden. Daarnaast bepaalde de enige opgang tot het veld (hoogte 4 mrt) ook de hoogte van de grote verrijdbare decorwagens. Naar aanleiding van de brainstormsessie met het artistieke team werd besloten om de dichte achterwanden van het verrijdbare decor (zoals weergegeven in het projectplan) los te laten en de wagens te laten bestaan uit uitsluitend witte frames met afmetingen identiek aan de lijnen van het voetbalveld waardoor het geheel de grafische werking van het decor en de acteurs versterkte.

Verder moesten de kostuums daarentegen zeer kleurrijk en bombastisch zijn om zowel het grafische als de vergelijking naar comics (stripfiguren) te versterken. De meer dan 400 kostuums, gemaakt door de dames uit de gemeenschap die v.a. februari twee-, soms drie keer per week wekelijks samen kwamen, waren een combinatie van realistische kostuums die de tijdgeest weergaven (jaren 60) tot haute-couture in een nieuwe stijl met een zorgvuldig samengestelde balans van wereldse stoffen (Zuid-Afrikaanse tot flowerpower stoffen).

Een zeer kleurrijk geheel op de groene grasmat maakte dat er 'gespeeld' kon worden met de focus en de kijkrichting van de bezoekers. De première op de langste dag van het jaar (21 juni) maakte dat er in zeer beperkte mate en uitsluitend met de juiste apparatuur gebruik gemaakt kan worden van kunstlicht. Lichtontwerper Uri Rapaport ontwikkelde een lichtplan dat met name gericht was op het leggen van focus voor het publiek. Vanwege het enorme speeloppervlak is het noodzakelijk

om de kijkrichting van het publiek te sturen. Dit resulteerde in een ontwerp waarbij maximaal gebruik werd gemaakt van de reeds aanwezige middelen in het stadion; ledverlichting langs de loopgangen, de grote lichtmasten en de led-boardings langs het veld). Waar mogelijk werden bedieningspanelen tussen het besturingsstelsel geplaatst waardoor o.a. de zendmasten maar liefst met 6 lichtstanden (i.p.v. uitsluitend aan en uit) op afstand bestuurd konden worden. Daarnaast werden twee enorme volg-spots op de hoge perstribune geplaatst, kleine lichteffecten ontwikkeld, die door spelers op het veld zelf werden bediend en werd ten behoeve van intieme en kleinere scènes gebruik gemaakt van witte ronde kunstgrasmatten.

Voor jongeren

Bij bezoek aan de voorstelling ontvingen scholen educatief materiaal dat aansloot bij de interesses en leefwereld van de leerlingen/studenten en dat aansloot bij de kerndoelen van PO, VO, MBO en HBO. In samenwerking met de Heutink Foundation ontwikkelde Stichting GelijkSpel een speciaal educatieprogramma voor ruim 50 jongeren van de ISK's in Twente. Voorafgaand aan het bezoek van de voorstelling werden de jongeren ontvangen in een heuse skybox met de Twentse specialiteit: een krentenwegge. Daar beleefden zij een 45 minuten durende workshop over de thematiek van de voorstelling: THUIS. Dit resulteerde in persoonlijke en ontroerende gesprekken over land van herkomst, familiebanden en wat je nodig hebt om er als mens toe te doen.

De voorstelling DHLOMO was ook aanleiding voor Stichting GelijkSpel om de samenwerking te zoeken met de KNVB, omdat die naadloos aansloot bij haar gedachte dat voetbal de samenleving verbindt en dat daarin geen plek is voor racisme. In dat kader werd in februari 2020 'Ons voetbal is van iedereen' gelanceerd. Daarin zet de KNVB samen met verschillende partijen racisme en discriminatie buitenspel. Ondanks de successen van het programma, blijkt de realiteit ook weerbarstig. Praten over inclusie en diversiteit binnen amateurclubs is moeilijk, het belang ervan wordt nog veelvuldig onderkend en een start maken op zeer lokaal niveau naar een inclusievere club, waarin geen plek is voor discriminatie is moeilijk. Hoewel vaak geprezen, zit de nuchterheid van de Tukker hem ook wel eens in de weg; 'Het gaat hier prima, dat gepraat over inclusie, is vooral iets voor de Randstad.' Op regionaal niveau vonden we elkaar. DHLOMO schetst het inspirerende verhaal van een zwarte voetballer die zijn thuis vond in Twente. Zijn positieve karakter, zijn vermogen om zijn zwart-zijn te benoemen én in te zetten ter bevordering van gelijkheid werd als een voorbeeld worden gezien. In dat kader ontwikkelden we de actie '**clubhelden gezocht**' in samenwerking met Maarten Vrugink, regioadviseur van de KNVB in Oost-Nederland en gingen gezamenlijk op zoek naar de Darius Dhlomo's van de clubs in Oost-Nederland. Die personen die het maatschappelijke verschil maken binnen de club. Deze Clubhelden konden worden voorgedragen door de verschillende clubs en werden uitgenodigd om gezamenlijk de voorstelling te bezoeken. We ontwikkelden een voorprogramma hiervoor i.s.m. Leonore Nieuwmeijer – expert inclusie en diversiteit.

West meets East

De aanwezige vakkennis bij de teamleden van Urban Myth zijn ingezet in het Marketing & Communicatie -, productie- en regieteam. Deze expertise, samen met het opgebouwde netwerk van zowel Urban Myth als St. GelijkSpel en de bereidheid om deze te delen maakte de samenwerking niet alleen slagvaardig maar ook verrijkend. Zo zijn nieuwe wegen bewandeld t.o.v. traditionele marketing omdat o.a. de doelgroep en de locatie vraagt om een andere benadering. Blijkt 'Sense off place' (historie en verhaal van landschap; samen toen en samen nu) in Twente van totaal andere orde dan in het Amsterdamse waardoor we nogmaals ontdekken dat de veelal landelijk geldende criteria m.b.t. inclusie en diversiteit niet op gaan. Omdat o.a. de actualiteit, het DNA en de samenstelling van de inwoners in het Oosten daadwerkelijk anders is dan in het Westen.

De coproductie werd vastgelegd in een overeenkomst waarbij Urban Myth in totaal 10% bijdraagt in gelden en menskracht. Tevens 10% ontvangst van de recette inkomsten bij positief eindresultaat of 10% bijdraagt bij tegenvallende resultaten/ verlies.

Vergeten Helden (1 voorstelling, 461 bezoekers)

Artistiek adviseur Tjon a Fong was net als in 2022 als regisseur/presentator betrokken bij het project “Vergeten Helden” in opdracht van omroep MAX. Het televisieprogramma werd in opdracht van omroep MAX en Stepping Stone B.V. geproduceerd en werd (in 3 afleveringen) op NPO 2 uitgezonden vanaf vrijdag 5 mei 2023¹⁰. In het drieluik Vergeten Helden worden de verhalen van heldhaftige strijders uit de voormalige Nederlandse koloniën verteld. Mannen en vrouwen die zich tijdens de Tweede Wereldoorlog met gevaar voor eigen leven aansloten bij het Nederlands verzet. Ze vochten samen met Nederlandse verzetsstrijders, saboteerden de nazi’s of brachten Joden in veiligheid. Tjon a Fong volgt de strijders terug in de tijd en achterhaalt een geschiedenis die lang onderbelicht is gebleven. Ondanks dat relatief veel mensen uit Suriname, Nederlands-Indië en het toenmalige gebiedsdeel Curaçao tijdens de oorlogsjaren in het verzet zijn gegaan, is er weinig over terug te vinden. Kwam het door hun achtergrond? Of was het politiek? Feit is dat deze verzetsmensen de geschiedenisboeken maar zelden hebben gehaald en dat ze maar weinig waardering kregen na de oorlog. Ook in het tweede seizoen van **Vergeten Helden** staat elke aflevering in het teken van één voormalige kolonie en haar verzetshelden. Hoe zag hun wereld eruit vóór de oorlog, wat was hun

¹⁰ https://www.maxvandaag.nl/programmas/tv/vergeten-helden/suriname/POW_05558827/

reden om naar Nederland te gaan, wat dreef hen om bij het verzet te gaan, bij welke heldendaden waren zij betrokken en vooral: tegen welke prijs?

Omdat met dit televisieprogramma beoogd werd om voor een breed en divers publiek de levens te belichten van een aantal heldhaftige verzetsstrijders uit de drie voormalige Nederlandse koloniën, besloot Urban Myth om wederom een muziektheatervoorstelling hiervoor te maken. Voor deze verhalen met muziek over verzetshelden van kleur (Anda Kerkhoven, George Maduro, Albert Wittenberg, Boy Ecury) werd een samenwerking aangegaan met Crudon Producties en met De Kleine Komedie Producties met als doel een inhoudelijke bijdrage van kwalitatief hoog niveau te leveren.

Met **Monique Klemann, Birgit Schuurman, Jeangu Macrooy, Sjors van der Panne & Shirma Rouse** werd er wederom een sprankelende en prikkelende voorstelling neergezet in Amsterdam (op 4 mei 2023). Mede dankzij de live band HAYP onder leiding van Alvin Lewis, werden deze prachtige voorstelling ook in het kader van Theater na de Dam onder de aandacht van het publiek gebracht.

In Kleur (8 voorstellingen, 769 bezoekers)

Urban Myth, de Toneelmakerij en De Krakeling werken meerjarig samen voor IN KLEUR: een theatervoorstelling voor kinderen rondom Keti Koti. De eerste editie in 2022 financierden we met eigen middelen, overtuigd van de noodzaak om repertoire rondom het slavernijverleden op te bouwen. Vanwege het inhoudelijke en publiekssucces zetten we IN KLEUR in 2023, 2024 en 2025 voort, maar ook vanwege het gebrek aan theater rondom het slavernijverleden en de behoefte bij ouders en leerkrachten aan cultuureducatie voor kinderen en jongeren over dit thema.

Het concept

Vier multiculturele schrijvers krijgen de uitnodiging onder begeleiding een eenakter te schrijven, geïnspireerd op hun ervaringen met het thema “slavernijverleden”. Het resultaat van de schrijvers is artistiek hoogwaardige en maatschappelijk relevante teksten, die jaarlijks worden uitgegeven door onze partner de Nederlandse Toneelbibliotheek. Met de publicatie ontsluiten we de teksten voor andere makers en dragen we bij aan een groeiend repertoire rondom het slavernijverleden. De vier eenakters vormen de basis voor een voorstelling die Paul Knieriem (artistiek leider de Toneelmakerij) in samenwerking met Jörgen Tjon a Fong (artistiek adviseur Urban Myth) regisseren.

Het decor in het theater is een restaurant met lange tafels voor interactie tijdens de Heri Heri maaltijd¹¹ onder leiding van host Jeritza Toney. Doel van zo’n maaltijd is het herinneren van de geschiedenis en voorouders. Rituelen rond eten verbinden ons. Het zou mooi zijn om ontmoetingen te creëren en daarmee nieuwe gesprekken te initiëren. Daarom placeren we de kinderen tegenover

¹¹ Heri Heri is een traditioneel Surinaams gerecht dat afkomstig is uit het slavernijverleden. Het is een voedzaam gerecht dat bestaat uit aardvruchten cassave en zoete aardappel, gekookte groene en rijpe bakbanaan, gebakken zoute vis (bakkeljouw) en een gekookt ei.

kinderen van andere scholen die ze nog niet kennen. Bij samenstelling van de tafels zijn gelijkwaardigheid en representatie het uitgangspunt.

De schrijvers (in 2023)

We werkten dit keer met twee makers uit Suriname (Idi Lemmers en Maggie Schmeitz) en twee uit Nederland (Sharona Maguette Diop, Anton de Bies, die wederom begeleid werden door Enver Husicic en Paulien Geerlings. We creëerden genoeg ruimte waarin de schrijvers zich tot de geschiedenis konden verhouden en zich kwetsbaar op konden stellen. Ruimte om te reflecteren op de actuele relevantie van het herdenken.

Sharona Maguette Diop

Ndeye Maïmouna Maguette Diop (1996), beter bekend als Sharona of Mai, studeerde in 2022 af aan de opleiding Writing for Performance aan de Hogeschool van de Kunsten in Utrecht. Haar afstudeerproject was een persoonlijk onderzoek waarin kunst en cultuur samenkwamen en won **de Pluijm**, de onderzoekbeurs van de theaterfaculteit. Sharona schrijft proza, poëzie en theater en haalt inspiratie uit haar Senegalese geschiedenis en gebeurtenissen in het dagelijks leven.

‘Vorig jaar zag ik de presentatie van IN KLEUR. Het was een mooi moment om daarbij te zijn: actueel, relevant en belangrijk, gezien de diversiteit van cultuur in Nederland en vooral waar het vandaan komt. Ik vind het belangrijk om bij te dragen aan een podium voor het koloniaal verleden van Nederland. Er zijn veel verhalen. Onuitgesproken verhalen. Die verhalen moeten verteld worden. Ik geef een stem aan die onvertelde verhalen. Zo draag ik bij aan mijzelf, mijn voorouders en een nieuw perspectief op het koloniale verleden.’

Anton de Bies

Anton de Bies (1991) is auteur en acteur, geboren op Curaçao. Hij studeerde in 2018 af aan de Toneelacademie Maastricht en volgde opleidingen tot docent en regisseur. Anton werkte mee aan meerdere producties, waaronder A Seat At The Table van Stichting Likeminds. Hij speelde in verschillende televisieseries zoals Smeris (2014), Judas (2019) en Rampvlucht (2022).

Idi Lemmer

Idi Lemmer (1978) is journalist, acteur en presentator en studeerde in 2006 af aan de Surinaamse Film Academy. In 2018 speelde hij in de Surinaamse speelfilm *Wiren*, in Nederland door de VPRO uitgezonden op televisie en vertoond in Pathé-bioscopen. Idi woont in Suriname en bouwt met *IN KLEUR* aan de verbinding tussen Nederland en de overzeese ex-koloniën bij de herdenking van het slavernijverleden.

Margaretha Schmeitz

Margaretha Schmeitz, ook wel Maggie genoemd, is columnist en docent bij jeugdtheaterschool On Stage in Paramaribo, Suriname. Ze is dramaturg en geeft artistiek vorm aan de enige theaterschool die Suriname rijk is. On Stage is een opleiding voor zang, dans en drama voor kinderen.

'Theater geeft me de gelegenheid om verhalen vanuit verschillende invalshoeken te vertellen en de manier waarop we onze samenleving hebben ingericht kritisch te bevragen. Ik ben van mening dat één van de ergste gevolgen voor Suriname van 300 jaar kolonialisme is de totale verdeeldheid van de samenleving; destijds zorgvuldig gecreëerd door de Nederlandse kolonisator; daarna dankbaar overgenomen door de nieuwe nationale elites die onder meer Hindoestanen tegenover Creolen, stadsmensen tegenover binnenlandmensen, en 'echte' Surinamers tegenover Diaspora Surinamers plaatsten. Voor mij zou de hele discussie over excuses en reparatie in het teken moeten staan van verbinding; aan onze kant van de oceaan, maar ook aan de Nederlandse kant. De verhalen en de opzet van IN KLEUR 2023 gaf me precies de vibe waar ik naar op zoek ben. Ik zou daarom heel graag deel uit willen maken van dit proces!'

Muziek en acteurs

Vernon Chatlein is percussionist en componist met een uitgebreid kleurenpalet. Oorspronkelijk afkomstig van Curaçao verbleef hij twee jaar in Cuba om muziek te studeren. Daarna verhuisde hij naar Nederland voor verdere studie bij de godfather van de Curaçaose jazz, Randal Corsen. Op zijn solodebuut *Peace, Love & Music* zette hij de toon voor zijn huidige muziek, waarin hij jazz en Latin verbindt met Antilliaanse ritmes.

De eenakters zijn bewerkt tot een theaterstuk (script) en met veel enthousiasme opgevoerd door de acteurs: Floyd Koster, Anton de Bies, Yamill Jones, Quiah Shilue en Sharlee Daantje.

De doelen

Het doel om 3 vrije voorstellingen en 5 schoolvoorstellingen te spelen is gehaald, net als ons doel om de impact van de voorstelling te vergroten (meer bezoekers dan de 750, die wij hadden begroot) en de bijbehorende educatie voor Amsterdamse scholen te verdiepen.

Met de productie IN KLEUR versterkten de partners elkaar met hun eigen expertise in de coproductie om onze (inclusiviteit) doelstellingen te behalen. In de voorstelling van 2023 is ingegaan op de bewustwording bij de (landelijke en gemeentelijke) politiek, die leiden tot publieke excuses met maatschappelijke impact.

‘De Amsterdamse betrokkenheid bij slavernij was grootschalig, mondiaal, langdurig, werkte door tot ver na de officiële afschaffing en kende verschillende vormen. Niet alleen de gemeente speelde een ‘systematische en georganiseerde rol’ in de slavernij, ook individuele bestuurders waren actief in de slavenhandel.’

stelt onderzoeker bij Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis Pepijn Brandon. Uit zijn onderzoek bleek dat Amsterdam betrokken was bij slavernij in Suriname, Curaçao, Indonesië, Zuid-Afrika, Taiwan, Brazilië en in Noord-Amerika.¹² De onderzoeksopdracht kwam van het college van burgemeester en wethouders en was aanzet voor het aanbieden van excuses voor de rol die de gemeente heeft gespeeld in deze geschiedenis. Op 1 juli 2021 bood burgemeester Femke Halsema van Amsterdam excuses aan voor de betrokkenheid van het stadsbestuur bij het slavernijverleden.¹³ Deze excuses worden ook verwerkt in de voorstelling.

Vanaf 2023¹⁴ hebben wij het aantal voorstellingen van IN KLEUR uitgebreid, de impact van de voorstelling vergroot en de bijbehorende educatie voor Amsterdamse scholen verdiept.

Met het uitwisselen van ervaringen in een veilige en creatieve sfeer terwijl ze samen de Heri Heri-maaltijd aten, hebben wij met IN KLEUR een blijvende impact gerealiseerd. Mede omdat wij de ambitie hebben om dit concept te verduurzamen. Voor de gespreksopzet tijdens de voorstelling zijn wij geïnspireerd door Mercedes Zandwijken, sociaal activist en initiatiefnemer van de Ketu Koti Dialoog Tafel. Haar workshop inspireerde ons omdat ook (voedsel)rituelen werden behandeld en uitgelegd. In 2024 gaan wij met alle medewerkers/freelancers van de coproductanten deze workshop ervaren als onderdeel van onze individuele en collectieve bewustwording van vooroordelen.

Het artistieke proces is echter uniek door de karakters van de schrijvers en acteurs. Ook het educatieproces¹⁵ is uniek omdat het materiaal voor de jeugd/scholen geschikt moet worden gemaakt en afgestemd moet zijn op wat er behandeld wordt in de eenakters/voorstelling. De behoefte bij opvoeders om deze moeilijke onderwerpen bespreekbaar te maken, is groot.

¹² Couzy.M., & Meershoek,P. (2020, 29 september). Amsterdamse betrokkenheid bij slavernij omvangrijker dan gedacht. Het Parool. Geraadpleegd op 13 januari 2023.

¹³ NOS Nieuws (2021, 1 juli). Burgemeester Halsema biedt excuses aan voor slavernijverleden Amsterdam. Geraadpleegd op 13 januari 2023.

¹⁴ In 2023 is het 150 jaar geleden dat de slavernij in Nederland werd beëindigd. Formeel gebeurde dat op 1 juli 1863, maar tot 1873 voerden tot slaafgemaakten nog werk uit op de plantages onder 'bijzonder toezicht' van de staat.

¹⁵ De educatieafdelingen ontwikkelden naast de lesbrieven ook een dialoogtafel voor kinderen/families. Je zit aan tafel tegenover iemand van een andere school (of straat/ buurt) die je nog niet kent. We zingen met elkaar, praten over de dingen die we in de voorstelling hebben gezien, eten samen, voeren rituelen uit en eindigen met een groot feest! Bovendien geeft Jeritza Toney, gekleed in traditioneel Surinaamse klederdracht tijdens de voorstelling, uitleg bij de verschillende rituelen met oorsprong in het slavernijverleden.

Met het educatiemateriaal zijn zij¹⁶ toegerust om het gesprek in de klas of aan de keukentafel te starten. Dit gesprek willen wij ook in Suriname faciliteren en met een onderzoeksvraag (geformuleerd i.s.m. socioloog Ann Hermelijn) de samenwerking/uitwisseling op het gebied van jeugdtheater tussen Amsterdam en Paramaribo verder te verkennen. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek, dat plaatsvindt in het voorjaar 2024 op 6 scholen in Suriname, komen we tot een gezamenlijk cultureel en educatief programma voor Keti Koti 2024. We hopen Surinaamse en Amsterdamse kinderen te bereiken met passende cultuureducatie over het gedeelde koloniaal verleden tussen Suriname en Nederland en de ontwikkeling van jeugdtheater in Suriname te ondersteunen.

De marketing

Het publiciteitsbeeld uit 2022 van Hedi Tjin werd ook in 2023 gebruikt voor posters, flyers en rekwi-sieten in de zaal. Duidelijk en herkenbaar. De nieuw ontworpen placemat, die onderdeel was van het educatiemateriaal, werd ook in de vrije voorstellingen gebruikt bij het nuttigen van de heri heri maaltijd¹⁷ door het publiek.

Door verhalen over ons gedeelde verleden te delen, samen te eten en van gedachten te wisselen zetten we met oude rituelen een nieuwe traditie voort. De marketingcampagne richtte zich op herinneren, verbinden en bewustmaken en bereikte dankzij maatschappelijke partners nieuw theaterpubliek. Wij sloten ons namelijk ook aan bij de nieuwe kunstbeweging: <https://www.theatervoor-ketikoti.nl/missie-visie>. Het platform "Theater voor Keti Koti" wil met voorstellingen en artistieke programma's bewustwording creëren over ons slavernijverleden en zo de betekenis van de landelijke herdenking verdiepen en de bekendheid vergroten. Door heel Nederland werden (met succes) op verschillende podia verhalen van theatermakers verteld die reflecteren op die geschiedenis en de weerslag daarvan in onze samenleving van vandaag. Er was ook ruimte voor onze voorstelling en we merkten bij de laatste voorstellingen op 1 juli dat er een rij buiten ontstond omdat er spontaan werd besloten alsnog naar de voorstelling te komen. We lieten zoveel bezoekers binnen als verantwoord was.

"Hartverwarmende Keti Koti viering. De teksten van Anton de Bies, Sharona Maguette Diop, Idi Lemmers en Maggie Schmeitz worden enthousiast vertolkt door een uiterst energieke spelersgroep bestaande uit Floyd Koster, Anton de Bies, Yamill Jones, Quiah Shilue en Sharlee Daantje. Hartverwarmend en voorbeeldig. Het hele team verdient een compliment voor deze prettig laagdrempelige viering die ondanks de tragische aanleiding een mooi en feestelijk karakter heeft. Chapeau!"

Lees hier de recensie: www.scenes.nu/nieuws/hartverwarmende-keti-koti-vinging

Basisschoolleerlingen leren over het slavernijverleden: pas één oma geleden ging de laatste mensentuin dicht

Lees hier de recensie: <https://www.parool.nl/keti-koti/basisschoolleerlingen-leren-over-het-slavernijverleden-pas-een-oma-geleden-ging-de-laatste-mensentuin-dicht~b850043a/>

¹⁶ 'Ieder kind heeft het recht zichzelf terug te zien in het theater.' De Nederlandse steden zijn onomkeerbaar divers geworden en we streven naar een inclusieve samenleving waar plek is voor ieder individu. Om elkaar, onze keuzes en motieven beter te begrijpen moeten we elkaars verhalen horen en ontmoeting faciliteren. Dat gebeurt nog niet genoeg: veel verhalen blijven onverteld en ontmoeting buiten de eigen bubbel vindt weinig plaats. In Amsterdam heeft inmiddels meer dan 50% van de schoolgaande kinderen een niet-westerse afkomst. Hoe zijn hun verhalen vertegenwoordigd op het toneel?

¹⁷ Heri Heri is een traditioneel Surinaams gerecht dat afkomstig is uit het slavernijverleden. Het is een voedzaam gerecht dat bestaat uit aardvruchten cassave en zoete aardappel, gekookte groene en rijpe bakbanaan, gebakken zoute vis (bakkeljouw) en een gekookt ei.

Koning Gilgamesj (32 voorstellingen, 4.834 bezoekers)

In 2023 hebben Urban Myth, STIP Theaterproducties en Theater De Krakeling gezamenlijk een nieuwe coproductie *Koning Gilgamesj* gemaakt met de projectsubsidie Innovatie AFK 2019-2020. Er is toentertijd vanwege corona uitstel aangevraagd, vandaar dat de voorstelling pas in 2023 in uitvoering is gegaan.

Hiphop theatercollectief DIEHELEDING en gamedesigner Exp inc. Werden gevraagd om de gamevoorstelling te ontwikkelen en te spelen. Het is een hele mooie, ontroerende en grappige gamevoorstelling geworden. DIEHELEDING sprak met hun rapteksten en rapmuziek de jonge doelgroep aan en enthousiasmeerde hen ook. Theater De Krakeling werd omgetoverd in een museum waarbij de bezoeker vooraf al in de sfeer kwam van de voorstelling. Het interactieve van de game bracht bij het publiek teweeg dat ze een stem hadden in wat er vervolgens zou kunnen gebeuren op het toneel, en daar merkten wij van dat er dus een grote betrokkenheid merkbaar was bij het publiek. Zakelijk en productioneel gingen de dingen allemaal prima tussen de diverse producenten en zijn we ook binnen budget gebleven.

De doelen

Dit project is geslaagd, omdat:

- we een voorstelling neer hebben gezet die een groot (5590 bezoekers) nieuw (40%) en divers publiek heeft bereikt;
- we een voorstelling hebben neergezet waarin gaming is verweven;
- we een voorstelling neer hebben gezet die de bezoekers heeft laten zien dat de Arabisch en Europese culturen meer verweven zijn met elkaar dan je in eerste instantie had gedacht;
- we een nieuwe samenwerking zijn aangegaan met de programmeurs in het land;
- we 40 voorstelling hebben verkocht middels een nieuw prijsbeleid;
- we het publiek een nieuwe rol hebben gegeven;
- we de theatersector hebben gestimuleerd en geïnspireerd met deze voor zowel het publiek als sector innovatieve voorstelling.

Als we terugkijken zien we dat meerdere doelstellingen zijn behaald. Er is een breed publiek bereikt, mede door de inzet van de educatieafdeling van De Krakeling; Er is gaming verweven in de voorstelling, en ook vooraf konden bezoekers al met de game kennis maken en spelen; er zijn door STIP nieuwe samenwerkingen aangegaan met programmeurs in het land; we hebben onze voorstellingen verkocht middels een nieuw prijsbeleid; we zien dat de voorstelling ook navolging vindt in nieuwe projecten in de nabije toekomst.

Er zijn een paar doelstellingen waar we opmerkingen bij kunnen plaatsen, nl:

“We een voorstelling neer hebben gezet die de bezoekers heeft laten zien dat de Arabisch en Europese culturen meer verweven zijn met elkaar dan je in eerste instantie had gedacht”

In de voorstelling wordt duidelijk dat dit eeuwenoude epos een voorloper is van de odyssee van de Grieken. (Pan)Arabische verhalen zijn in de kern nauw verbonden zijn met de Europese verhalen waarmee we een nieuwe blik willen werpen op de geschiedenis. De voorstelling is een ode aan deze prachtige, veelal onbekende, epos. Omdat er een wissel was in de ‘makers’ is dat idee niet helemaal overleefd gebleven. DIEHELEDING heeft de muziek als inspiratie gebruikt voor hun hiphoptracks en binnen de voorstelling niet de nadruk gelegd op de overeenkomsten tussen beide culturen. Al zou je wel kunnen zeggen dat het voelbaar is geweest.

“We hebben het publiek een nieuwe rol gegeven”

Via de game kreeg het publiek een stem tijdens de voorstelling. Ook vooraf aan de voorstelling konden de bezoekers met de game al de ‘wereld van Gilgamesj’ betreden. Die gamemomenten tijdens de voorstelling zorgden voor veel opwindning in de zaal. De tablet vroeg de bezoekers bijvoorbeeld om hun voorkeur voor een personage uit te spreken of een gespreksonderwerp tussen personages te bepalen. Bezoekers hadden het idee dat ze deelnamen en invloed hadden op het verhaal.

Echter hadden wij van tevoren voor ogen dat de games, en dus keuzes van de bezoeker, grotere consequenties zouden hebben op het verhaal en daarmee meer invloed zou uitoefenen op de voorstelling dan dat er nu gebeurde. Dit bleek in de praktijk ingewikkelder dan gedacht. Dat had groten-deels te maken met de werkwijze van DIEHELEDING en Exp inc. waarbij DIEHELEDING in een paar weken tijd de voorstelling schrijft en maakt, terwijl Exp Inc. een langere aanlooptijd nodig heeft om de games te programmeren en daardoor in de korte repetitietijd geen grote aanpassingen meer kon maken.

Terugkijkend hadden er in een eerder stadium al grotere artistiek inhoudelijke beslissingen moeten worden gemaakt. Het heeft verder overigens niet aan eenieders inzet gelegen dat een en ander minder is gelukt, maar eerder aan kennis nog over elkaar vakgebied.

Binnen die grenzen is er zoveel mogelijk gezocht naar het opreken van de ‘publieksrol’ en het ontregelen van de theatercode. Zo werden tijdens de voorstelling een aantal groepjes kinderen via hun tablet verzocht de zaal te verlaten. Zij moesten in de foyer-ruimte een game voltooien om de personages in de voorstelling verder te helpen. Op een ander moment werd de hele zaal verzocht om een keuze te maken tussen twee personages en met hen mee te lopen naar een andere ruimte. De ene groep kwam terug met een andere ervaring dan de andere groep. Dat zorgde ook voor veel enthousiasme en reuring in de zaal.

Het slot van de voorstelling en tevens het thema van dit prachtige epos, nl omgaan met verlies en de dood, wordt door DIEHELEDING ook verrassend interactief gemaakt.

Op de première en tijdens de tournee is er pers komen kijken en zijn er goeie recensies over *Koning Gilgamesj* verschenen. Daarbij hebben we de resultaten m.b.t. de innovaties, die we met deze voorstelling tot stand hebben gebracht, geëvalueerd met elkaar en ook in groter verband met collega's in het veld.

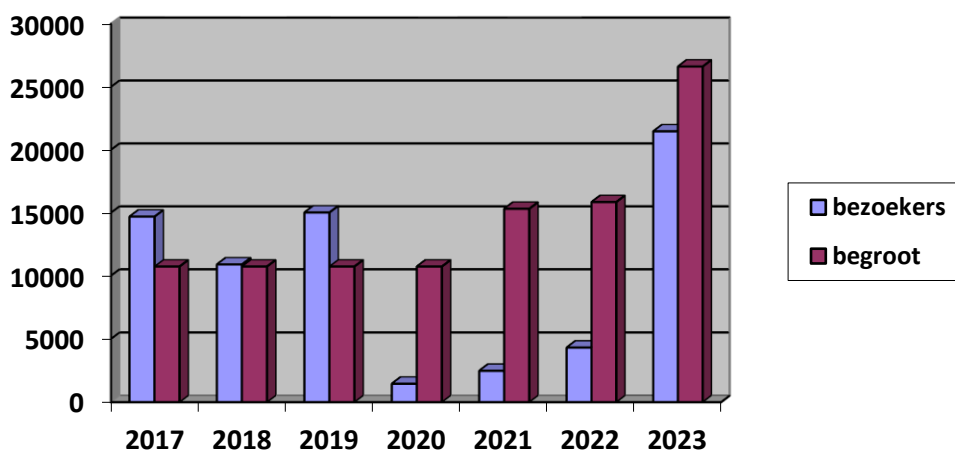

2. Ons publiek

Bezoekers theatervoorstellingen

In 2023 hebben 21.469 (waarvan 9.737 jeugdige) bezoekers onze voorstellingen bekeken, terwijl er 26.619 was begroot. De uitgestelde producties konden worden opgevoerd en het publiek genoot er weer van. Gemiddeld was dat 224 bezoekers per voorstelling (2022: 81 gemiddeld). Over de gehele kunstenaarperiode 2017-2020, had Urban Myth haar doel bereikt en ruim 42.000 bezoekers mogen prikkelen, confronteren en uitdagen tijdens 234 voorstellingen. Het is dan ook verdrietig dat we door corona in deze kunstenaarperiode als culturele instelling ons publiek moesten teleurstellen en voorstellingen hebben moeten annuleren. Gelukkig trekt het aan.

Aantal theatervoorstellingen

Onze positie in de veranderende culturele sector blijft ongewijzigd, omdat er een grote behoefte is naar onze producties waarin onvertelde verhalen - van zwarte iconen uit onze gedeelde geschiedenis een podium - wordt geboden. Mede gezien het feit dat we (uitgestelde) coproducties hebben kunnen ontwikkelen, hebben wij nagenoeg ons begrootte voorstellingen gerealiseerd. Het aantal voorstellingen buiten Amsterdam blijft licht achter bij de gestelde eis van 2/3 (=67%).

	In Amsterdam	Rest NL	Totaal
Voorstellingen eis KP 2021-2024 (per jaar)	26	53	79
Gespeeld t/m 2023	78	118	196
Tekort t/m 2023	0	41	41
Percentage buiten Amsterdam			60%

3. Onze bedrijfsvoering en codes

Fair Practice

Het directieteam van Urban Myth bestond in 2023 uit een directeur (Maureen Healy: 0,4 fte), een zakelijk leider (Rosanna Duttenhofer: 0,5 fte) en een artistiek adviseur (Jorgen Tjon A Fong: 0,4 fte). Zij bepaalden gezamenlijk het beleid onder verantwoordelijkheid van een bestuur. Daarbij ondersteund door twee marketing freelancers (Christy Ju en Myrddin Baars: totaal 0,5 fte), een regieassistent/dramaturg (Sara Bergen: 0,4 fte) en een fotograaf (Jean van Lingen) voor positionering van Urban Myth en een projectmatige aanpak van o.a. de publiciteit van de producties.

De wet DBA, de CAO Theater & Dans en andere richtlijnen/convenanten worden altijd nageleefd door (het bestuur van) Urban Myth als lid van het NAPK. Dit heeft in 2023 o.a. geleid tot een tarief- en loonsverhoging van 2,5% ten opzichte van 2022.

Er werd gewerkt met een netwerk van (zwarte) acteurs, musici, technici en productieleders, die de missie en visie ondersteunen en mede richting geven aan de producties. Op deze plaats danken bestuur en directie van Urban Myth het artistiek team van:

- *Martin Luther King*: Jose Montoya, Noah Blindenburg, Myrthe Huber, Viktor Griffioen, Gianie Noten, Djuwney (Jean Felipe Anseljiena), Timothy Bennet, (ontwerpers) Coen van der Hoeven, Jantine Kraayeveld, Tess Ellis en Art Support voor productie leider Mariska van der Fluit en diverse technici;
- *Vergeten Helden*: Monique Klemann, Birgit Schuurman, Jeangu Macrooy, Sjors van der Panne, Shirma Rouse, Alvin Lewis (band HAYP) en Crudon Productions (Donna Lewis en Gordon Cruden);
- *DHLOMO*: (cast) Daniel Kolf, Korneel evers, Karlijn Koel, Uriah Havertong, Leovegildo Vieira, Madeleine Koops, Nathalie Baartman, Tessa de Lange, Toos Ligtenberg, (tekst) Enver Husicic, Andre Manuel, (ontwerpers) Dries Bijlsma, Ivar Schutte, Peter Zwart, Juul Dekker, Ko van den Bosch, Reindert Kruse, Bert Feddema, (productie) Karsten Stouten, Christiaan Sharobim, Marloes van der Meulen en Maud ter Haar (stagiair);
- *IN KLEUR*: Idi Lemmers, Maggie Schmeitz, Anton de Bies, Sharona Maquette Diop, Enver Husicic, Jeritza Toney, Floyd Koster, Yamill Jones, Quiah Shilue, Sharlee Daantjes en Hedy Tjin.
- *Koning Gilgamesj*: (DIEHELEDING) Jip Vuik, Merel Pauw, Steven Ivo, (rest cast) Julie Mughunda, Leon Ali Cifteci, (ontwerpers) Charlie Duran van Studio eXp, Scott Robin Jun, Daphne de Winkel, Rinke Bartelink, Darius Timmer, (productie) Lynn Meijer en Nadide Aslan.

Governance Code Codes

Op de website van Urban Myth staan de statuten en de jaarverslagen. De statuten voldoen aan de acht principes, die in de code verwoord staan. De stichting heeft sinds 2003 een bestuur. De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging. De WNT is niet van toepassing op de stichting.

Principe 1: Urban Myth staat met haar missie en visie midden in de samenleving. Met de producties en tentoonstellingen om zwarte iconen een podium te geven, voegt zij maatschappelijke waarde toe. Niet alleen in Amsterdam maar in heel Nederland. Iedereen betrokken bij de stichting onderschrijft haar visie en missie.

Principe 2: Urban Myth is bekend met de principes van de GC-Code en past deze toe.

Principe 3. Bestuur en directie van Urban Myth zijn onafhankelijkheid en handelen integer. Niemand heeft enig persoonlijk belang bij de resultaten van de stichting. Ten behoeve van het functioneren van de directie en het bestuur bestaat een directiereglement, gepubliceerd op de website van Urban

Myth. In dit reglement is voorzien in een bepaling met betrekking tot belangenverstrengeling en omgaan met mogelijk tegengesteld belang.

Principe 4: De directie informeert het bestuur over de gang van zaken bij de stichting en de prognoses. Dit is vastgelegd in het directiereglement.

Principe 5: De directie is verantwoordelijk voor de algemene dagelijkse leiding en rapporteert daarover regelmatig aan het bestuur. De verplichtingen daarover is omschreven in het directiereglement, dat is geactualiseerd met de aanstelling van de directeur. Het bestuur heeft een heldere takenstructuur, onderverdeeld in voorzitter, penningmeester en secretaris.

Principe 6: Bestuur en directie gaan verantwoord om met de mensen en middelen van Urban Myth in de stichting. De CAO Theater & Dans wordt toegepast. De fair practice code wordt onderschreven en gevolgd. Het bestuur zorgt voor directe betrokkenheid door gesprekken, bestuursvergaderingen, tekenbevoegdheid en bezoek aan repetities/voorstellingen.

Principe 7: Het bestuur komt normaliter 4x per jaar bij elkaar. In 2023 is dat vijf keer geweest, vanwege de financiële, organisatorische en artistieke ontwikkelingen. Voor de toezichthoudende rol heeft het bestuur een externe accountant aangesteld waarmee de jaarrekening voor ondertekening wordt besproken. Tevens worden de monitorgesprekken door een directie- en bestuurslid bijgewoond.

Principe 8: Het bestuur voert jaarlijks een zelfevaluatie uit en onderneemt stappen die hieruit voortkomen om de deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid in het bestuur te garanderen. Er is vastgesteld uit welk disciplines de bestuurders van de stichting afkomstig moeten zijn en voor elk bestuursfunctie is er een profiel opgesteld. De rollen van de voorzitter, penningmeester en secretaris zijn vastgelegd in de statuten van de stichting.

Conform de Statuten Art.5 lid 2 worden leden van het bestuur benoemd voor een periode welke eindigt op de derde jaarvergadering welke gehouden wordt na het jaar waarin de betrokkene benoemd is. Een afgetreden bestuurslid is onmiddellijk herbenoembaar. Het rooster van aftreden is:

Naam	Datum in functie	herbenoemd	Datum aftreden	Functie
Edward John Paulina	01-05-2015	01-05-2019		Voorzitter
Aroen Jagroep	01-01-2016	01-01-2020		Penningmeester
Marleen Lamers	02-05-2022	n.v.t.		Secretaris
Fatma Ossedrijver- Cakir	12-10-2022	n.v.t.		lid

Code Culturele diversiteit & inclusie

Culturele diversiteit & inclusie zit in de DNA van Urban Myth. Bij alle samenwerkingen, als het nu gaat om partners, freelancers of programmeurs zoeken wij naar aanvulling en “schuring” vanuit diversiteit en inclusiviteit. Onze producties bieden zwarte iconen een podium en alle Nederlanders de mogelijkheid om niet-vertelde verhalen tot zich te nemen. Met de coproductie In Kleur hebben wij afgesproken om in 2024 de Keti Koti tafel van Mercedes Zandwijken voor alle medewerkers van de drie instellingen gezamenlijk te doen en met elkaar in gesprek te gaan over vooroordelen en het toe-eigenen van een culturele identiteit.

4. Onze financiën

Bij de (in de jaarrekening opgenomen) verschillenanalyse moet opgemerkt worden dat er twee begrotingen zijn: de FPK-begroting (dit is de bij de aanvraag ingediende meerjarenbegroting) en de jaarbegroting (dit is de werkbegroting), die is goedgekeurd door het bestuur. De in april/mei 2021 aangepaste begroting behorend bij het aangepast ondernemingsplan aan FPK is niet in de jaarrekening en/of “Mijn Fonds” opgenomen. Dit aangepast plan was nodig omdat de bij het AFK ingediende meerjarige aanvraag KP21-24 niet was gehonoreerd. De verschillenanalyse heeft dus betrekking op de oorspronkelijke meerjarenbegroting, zoals ingediend bij FPK in 2020 (zonder indexatie).

In 2023 kwam het culturele leven weer langzaam op gang en werden de effecten van de coronamaatregelen op de cultuur sector meetbaar door o.a. studies van SiRM en de Boekmanstichting¹⁸. Uit de stukken van de debatten en besluiten van de Tweede Kamer¹⁹ over KP 25-28, bleek het rapport “ongelijk getroffen, ongelijk gesteund II” een belangrijke informatiebron. De conclusies, die werden getrokken, nl:

“De publieksinkomsten zijn tussen 2019 en 2021 per saldo met gemiddeld 67% gekelderd, na dalingen van respectievelijk 63% in 2020 en 11% in 2021. De daling van de publieksinkomsten tussen 2019 en 2021 loopt uiteen van 57% in de beeldende kunst en creatieve industrie en 59% bij musea – beiden doorstroomlocaties – tot 81% bij muziektheater en poppodia.”

zijn herkenbaar voor Urban Myth, zoals uit onderstaande inkomstenontwikkeling vanaf 2019 blijkt.

	batentotaal	batenbegroot	Verdubbeling FPK	EIQ	derving	derving% t.o.v. inkomsten
2019	€ 751.047	€ 556.102	n.v.t.	45%	€ 194.945	35%
2020	€ 518.339	€ 556.102	n.v.t.	12%	€ -37.763	-7%
2021	€ 787.048	€ 1.023.100	68%	18%	€ -236.052	-23%
2022	€ 540.723	€ 1.023.100	27%	21%	€ -482.377	-47%
2023	€ 814.562	€ 1.023.100	75%	33%	€ -208.538	-20%

Ook onze stichting zag de inkomsten uit kaartverkoop en extra projectsubsidies of sponsoring teruglopen, maar was toch in staat in 2023 een deel van de uitgestelde producties op te pakken. Dit heeft cumulatief helaas niet geleid tot een verdubbeling van de FPK-subsidie. Wel is er tot nu toe een degelijk 58% gerealiseerd t.o.v. de begrote 100% als verdubbelings-eis. Dit is naar onze mening ondanks de effecten van de pandemie een goed resultaat.

Resultaat 2023 (begroot € 19.677 en gerealiseerd € 43.694)

De baten van Urban Myth zijn € 208.538 lager dan de oorspronkelijke FPK-begroting. Dit is ontstaan door € 42.163 minder eigen inkomsten en € 166.375 minder bijdragen uit (publieke)fondsen, waaronder de afgewezen AFK-meerjaren-subsidie van € 312.500. Dit werd

¹⁸ <https://www.boekman.nl/actualiteit/gevolgen-coronavirus-voor-culturele-sector/>

¹⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2023/06/06/beslisnota-bij-eerste-kamerbrief-over-de-onderzoeken-effecten-corona-culturele-sector/>

gedeeltelijk gecompenseerd door een bedrag van € 64.165 aan indexatie en € 81.960 toegekende subsidies vanuit andere publieke fondsen.

De totale lasten zijn € 228.366 lager dan begroot, hetgeen voornamelijk toe te schrijven is aan minder activiteitenlasten door de coproducties, waarbij andere instellingen een aandeel in de kosten hadden. De beheerslasten zijn € 83.144 lager dan de meerjarenbegroting door o.a. minder honoraria aan freelancers en materiele kantooruitgaven.

Stichting Urban Myth sluit het jaar 2023 af met een positief exploitatieresultaat van € 43.694, waardoor het eigen vermogen van de stichting oploopt tot een bedrag van € 552.093. Wel is hierin een bestemmingsfonds FPK²⁰ opgenomen, zoals is bepaald in het handboek verantwoording KP21-24.

RESERVES URBAN MYTH	per 31-12		per 31-12		per 31-12
	2021	mutaties	2022	mutaties	2023
Algemene reserve	€ 253.845	€ 23.269	€ 277.114	€ 30.652	€ 307.766
Bestemmingsreserve Covid	€ 27.050	€ -27.050	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsfonds FPK	€ 183.184	€ 38.100	€ 221.284	€ 13.042	€ 234.326
Bestemmingsreserve Investeringsen	€ 10.000	€ -	€ 10.000	€ -	€ 10.000

De schulden van de Stichting waren allen kortlopend en in totaal een bedrag van € 227.620. In januari 2021 is er een extra startvoorschot van 25% van het beschikte meerjarensubsidie uitbetaald door FPK. Dit startvoorschot ad. € 100.390, voorschot is vrijgevallen per 31-12-2024 ten gunste van de activiteiten van 2024.

De ontvangen subsidie ad € 67.602, voor het Fast Forward traject van Tjon A Fong is als kortlopende schuld op de balans opgenomen. Er is uitstel verleend door het FPK voor het uitvoeren van het plan (internationale uitwisseling) tot en met oktober 2024. De overige kortlopende schulden bestaan uit crediteuren, uit te keren vakantiegeld en te betalen loonheffing.

Geconcludeerd kan worden dat de solvabiliteit en liquiditeit van de stichting goed is en er met vertrouwen gewerkt wordt aan de activiteiten van 2024.

5. Onze toekomst (duurzame partnerships)

Het meerjaren ondernemersplan voor de kunstenplanperiode 2021-2024 is door ons aangepast in april 2021 om het niet toegekende AFK meerjarensubsidie te compenseren door andere inkomsten. Dit aangepast plan is door FPK als positief beoordeeld. Ondertussen zijn alle plannen van culturele instellingen voor de volgende kunstenplanperiode 2025-2028 ingediend. Urban Myth heeft besloten hier niet aan mee te doen. Simpelweg omdat er geen (financiële) ruimte is in het toekomstig cultuurbeleid om hernemingen meerjarig te subsidiëren. De relevante producties met signatuur Tjon a Fong verdienen nieuw publiek en zijn nog steeds actueel, zoals de remake van Martin Luther King liet zien.

²⁰ Het Fonds Podiumkunsten wil graag inzage in het aandeel van de bijdrage van het Fonds aan de ontwikkeling van het Eigen Vermogen van de instelling. Dat aandeel is vastgelegd in het Bestemmingsfonds FPK. De hoogte van het Bestemmingsfonds wordt bepaald bij de jaarlijkse resultaatverdeling, afhankelijk van het (cumulatieve) bedrijfsresultaat, en het aandeel van het Fondssubsidie daaraan.

Plaats in culturele veld - SOAR²¹

Urban Myth geeft onvertelde verhalen een podium. Dit doen we omdat er bij het publiek, en ook bij ons, behoefte is om verhalen te zien die aansluiten bij een tijd waarin verschillende culturen samenleven, maar die zich niet altijd bewust zijn van de verhalen die ze met elkaar delen. Daarbij kiest Urban Myth, met oprichter, artistiek adviseur en regisseur Jörgen Tjon A Fong, voor nieuwe invalshoeken op onze gedeelde geschiedenis die aanzetten tot gezamenlijk nadenken over identiteit. Wie ben ik, wie is de ander? Wie zijn wij samen? De ‘vergeten verhalen’ vormen de inspiratiebron voor voorstellingen om zo onze gedeelde geschiedenis te tonen aan een (cultureel) divers publiek.

We zien dat er de laatste jaren meer ruimte en aandacht in het theaterveld is gekomen voor diversiteit en identiteit. Denk bijvoorbeeld aan de voorstellingen *De plantage van onze voorouders* en *Boni de musical*. Het besef van de waarde daarvan wordt gedragen door theatermakers, producenten en theaterzalen/schouwburgen. Echter constateren wij dat er een uitdaging ligt om de verhalen zo te ensceneren dat het zowel publiek van kleur als wit publiek raakt en blijft boeien. Het valt ons op dat voorstellingen over het slavernijverleden doorgaans voor een wit publiek lijken te zijn gemaakt, waarbij publiek van kleur afhaakt omdat er een geschiedenis wordt verteld, meestal vanuit een ‘wit perspectief’, die bij hen al bekend is. Anderzijds merken we dat als een voorstelling te weinig binding heeft met Nederland of de Nederlandse geschiedenis, dat het witte publiek zich daarin minder of niet herkent. Urban Myth wil met haar nieuwe productie *Chevalier* een stap zetten binnen het theaterveld. Iedereen snapt inmiddels dat er verschillende perspectieven en narratieven nodig zijn maar wij willen ons richten op HOE die nieuwe narratieven te lezen en te horen. Hoe kun je een voorstelling maken met een toneelcode en vocabulaire waarbij je mensen door de oppervlakte heen laat luisteren? Wij willen een andere vorm van theater maken waarmee we alle Nederlanders aanspreken.

Mozart versus Chevalier de Saint-George

Joseph Boulogne Chevalier de Saint-George (Guadeloupe, 25 december 1745 – Parijs, 12 juni 1799), bijgenaamd *De zwarte Mozart*, was een Franse componist, violist en befaamd schermer.

Saint-George was van Frans-Afrikaanse afkomst. Zijn moeder was een slaafgemaakte vrouw, zijn vader de Fransman George de Boulogne Saint-George, eigenaar van een plantage in Guadeloupe die zijn zoon Joseph op 10-jarige leeftijd naar Frankrijk bracht. Joseph speelt enkele jaren als eerste violist in Le Concert des Amateurs, een voor die tijd groot orkest met 70 leden. In 1773 wordt hij benoemd tot dirigent. Met dit orkest voert hij de wereldpremière uit van Mozarts *Sinfonia Concertante* en diens ballet *Les Petit Riens*. Hij speelt ook met zijn orkest aan het Franse hof, maar kiest tijdens de Franse revolutie de kant van de revolutionairen, tegen de monarchie. Hij vormt een regiment bestaande uit vrije mannen van kleur, een unicum in de Franse geschiedenis.

De voorstelling toont de confrontatie die Mozart en Chevalier de Saint-George volgens bronnen in 1778 hadden. Mozart, destijds 22 jaar oud wilde voet aan de grond krijgen in Parijs, maar kon niet op tegen de populariteit van Chevalier de Saint-George, die aan het hof Marie Antoinette muzikaal onderrichtte. Onverrichter zake keert Mozart terug naar Wenen, waar hij de *Zauberflöte* componeert met als belangrijke antagonist de slechte Monostatos, die hij naar verluid baseerde op Chevalier de Saint-George. In de voorstelling speelt klassieke muziek een grote rol en het verhaal van Chevalier wordt verteld door zijn moeder Nanon, een tot slaafgemaakte vrouw uit Quadeloupe.

²¹ De **SOAR analyse** is een model dat een positievere focus heeft op de strenghts (sterkten), opportunites (kansen), aspirations (ambities) en results (resultaten) van de stichting. Zie ook bijlage 2.

Urgentie en partnerships

We kennen alleen maar witte componisten uit de 18e eeuw in de Europese muziekstijl.

Er waren wel degelijk aristocraten van kleur. Hoe kunnen we een breder publiek aanspreken?

Door een 'vergeten' verhaal te vertellen waarbij de focus ligt op het waanzinnige talent van deze man Chevalier en zijn levensloop, en minder op racisme. Een mogelijke verhaallijn is een muzikant van nu opzoek naar zijn verleden. In 2024 starten wij met een meerjarig ontwikkelproces.

In Het Bijlmer Parktheater, Het Concertgebouw en Het orkest van de achttiende eeuw heeft Urban Myth partners gevonden om samen op te trekken in het ontwikkelen van de productie. Bijlmer Parktheater en Het Concertgebouw willen hun zaal beschikbaar stellen om de voorstelling te kunnen delen met publiek. Er wordt dus samen met hen gekeken naar de beschikbare data binnen de programmering. Het orkest van de achttiende eeuw zal onderdeel zijn van de productie en live de muziek van Joseph Bologne en Mozart spelen.

Muziek en decor

Tjon A Fong gaat samen met een muzikaal leider onderzoeken hoe de composities van Joseph Bologne kunnen worden geüpdatet zodat ze ook nu nog aanspreken. Uit de recensies van het concert van Helstone kwam veelal als reactie dat de muziek niet meer past in deze tijd. Dit geluid willen we serieus nemen en we denken dat sommige composities wellicht wat aanpassingen vragen zodat deze aantrekkelijker zijn voor een breed publiek. Tjon A Fong wil ook muziek van Mozart integreren omdat hij in dezelfde tijd leefde, een groot rivaal van Bologne was, en ervan verdacht wordt dat hij muziek van Bologne heeft gekopieerd. Daarnaast zijn er ook ideeën om andere muziekstijlen aan de voorstelling toe te voegen, zoals hiphop, soul en musical.

Regie en dramaturgie

Tjon A Fong werkt aan een nieuw vocabulaire om een groot publiek kennis te laten maken met het levensverhaal van Bologne en waarbij iedereen zich aangesproken en geraakt voelt. Een voorstelling dus voor alle Nederlanders. Daarin wordt er gezocht naar nieuwe kruisbestuivingen binnen genres en kunststijlen. Hedendaags taalgebruik, acrobatiek, muziek en dans worden bijvoorbeeld ingezet om het verhaal te vertellen. De voorkeur gaat uit naar een volledig zwarte cast.

Werkwijze

Als kleinere organisatie met grote aspiraties kiezen we de aankomende periode voor kwaliteit over kwantiteit. Zo zijn we wendbaarder en kunnen we meer tijd geven aan een voorstelling zowel in het maakproces als qua speelperiode. We willen voorstellingen de tijd geven om te groeien, zich te ontwikkelen en een publiek te vinden. Deze manier van werken, waarbij voorstellingen verspreid over meerdere jaren worden ontwikkeld, gebeurt al in Londen en New York. Een bekend voorbeeld daarvan is de musical Hamilton. Om *Chevalier* te ontwikkelen van script tot grote zaalproductie zien we zes fases in de komende vier jaar:

anekdotisch concert	Presentatie programmeurs	Productie proces	repeteren	
			kleine zaal (30x)	grote zaal (30x)
jun-dec	jan-mei	sep-dec	250-500 (gem.300)	500-1000 (gem.600)
2024	2025	2025	2026	2027
Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4	Fase 5
				Fase 6

Fase 1: Synopsis & Treatment en Muzikale ontwikkeling

In de eerste fase wordt een artistiek team samengesteld en het script geschreven. Het artistieke team bestaat in eerste instantie uit de regisseur/scriptschrijver, een muzikaal leider, de concertmeester van het orkest van de 18^e eeuw en een dramaturg. Ze steken de komende maanden meerdere keren de koppen bij elkaar om gedachten uit te wisselen, te repeteren en Tjon A Fong van artistiek inhoudelijke input te voorzien. In de zomer 2024 schrijft Tjon a Fong de synopsis en het treatment met begeleiding van dramaturg/regieassistent Sara Bergen.

Na tweewekelijks repeteren met musici, verteller(s) - reflecteren, herschrijven, repeteren zal er in december 2024 een (anekdotisch) concert in Het Bijlmer Parktheater en Het Concertgebouw worden gehouden. We kunnen het materiaal op deze manier testen met publiek. Het concert zal nieuwe inhoudelijke vragen oproepen, nieuwe ideeën aanwakkeren en de zwakke plekken binnen de voorstelling blootleggen. Ook is dit een belangrijk moment om te kunnen ontdekken waar in het script muziek nodig is en of de muziek en tekst samenkomen.

Ons marketingteam werkt verder samen met een community builder om gericht aan doelgroep benadering te bouwen. Ook is er door de zakelijke leider een fondsenscan gedaan via VDA (= Van Dooren Advies) en een fondsenwerver aangesteld waarmee wordt samengewerkt in alle vervolgstappen van deze productie. Vanuit daar kan er gericht verder worden gewerkt in fase 2.

Fase 2. Scriptontwikkeling

In deze fase vinden de volgende activiteiten plaats.

- Tjon A Fong en Bergen werken aan scriptwijzigingen zodat deze op tijd gereed is;
- De muzikale lijn wordt parallel daaraan verder ontwikkeld door de muzikale leider;
- De choreografie moet zorgen voor emotionele verdieping en scene-overgangen.

Maar ook betekent dit dat de casting is afgerond en het artistiek team is uitgebreid met decorontwerper, kostuumontwerper en lichtontwerper. Dat het decorontwerp inclusief de montage in een kleine zaal (Bijlmerparktheater) af is. Dat het productioneel team, bestaande uit een productie leider en licht/geluidstechnici zijn aangesteld. Dat de subsidieaanvragen voor het (ontwikkel)traject en de productie/tour zijn geschreven en verzonden.

Dit leidt allemaal naar een geënceneerde presentie voor programmeurs, zodat zij deze productie in hun verkoop voor het seizoen mee kunnen nemen. De voorlopige samenwerkingspartner hiervoor is BOS Theaterproducties. Tjon A Fong pitch het verhaal als korte presentatie samen met de acteurs, om zo programmeurs, theaterdirecteuren, mogelijke samenwerkingspartners en pers warm te laten lopen voor *Chevalier*. Maar ook voor de toekomstige stappen die we in onze werkwijze willen gaan zetten. Uiteindelijk moet er een speellijst komen voor 50 voorstellingen in kleine zalen en 50 voorstellingen in grote zalen (met een break-even uitkoopsom) en een groep theaters die als partners blijvend willen meedoen.

Fase 3: productieproces kleine zaal

Het (complete) artistiek en productioneel team gaan nu intensief samenwerken en besteden hun repetitietijd aan reflecteren, verdiepen, herschrijven van het script. Ook worden er clinics opgezet om de choreografie te laten excelleren. Ons marketingteam werkt verder samen met een community builder aan het plan om doelgroepen gericht te benaderen. Er zal ook duidelijkheid zijn over het wel of niet toegekende subsidies. Ook het aanvragen van subsidies wordt een continue proces.

Fase 4: Kleine zalen tournee: max 350 bezoekers

De voorstelling wordt in een periode van drie maanden 50x gespeeld in kleine zalen door heel Nederland.

Fase 5: productieproces grote zaal

Het (uitgebreide) artistiek en productioneel team gaat nu intensief samenwerken en besteden hun repetitietijd aan reflecteren, verdiepen, herschrijven van het script. Ook worden er clinics opgezet

om de choreografie te laten excelleren. Ons marketingteam werkt verder samen met een community builder aan het plan om doelgroepen gericht uit te breiden. Er zal ook duidelijkheid zijn over het wel of niet toegekende subsidies. Ook het aanvragen van subsidies is een continue activiteit.

Fase 6: Grote zalen tournee: max 1000 bezoekers

De voorstelling wordt in een periode van drie maanden 50x gespeeld in grote zalen door heel Nederland.

Risico's

Met het nemen van deze toekomstige stap, onderkennen wij een aantal risico's voor Urban Myth:

- 1. Met het verduurzamen van de werkwijze en signatuur van Tjon A Fong wordt voor een "niche strategie" gekozen. Zijn beschikbaarheid in combinatie met zijn andere functies (o.a. directeur van de Kleine Komodie) kan tot onverenigbaarheid in functies en tijd leiden. Door benoeming van een (artistiek) team om hem heen kan dit risico gemitigeerd worden, zodat de continuïteit van de productie en de stichting te werken gewaarborgd is.
- 2. Een perspectief voor de sector is lastig te geven. Het afgelopen jaar leerde ons dat er meer onzekerheden dan zekerheden waren. Wij leren steeds beter, als producent om risico's in te schatten. De grootste onzekerheid is de opkomst van publiek in combinatie met de werkgelegenheid in de sector (vervullen van vacatures). Het verbinden van mensen aan je organisatie is nu een hoge prioriteit om dit risico te mitigeren.
- 3. Het kunstplan in de periode 2017 -2020 leverde Stichting Urban Myth de mogelijkheid de artistieke kwaliteit te verduurzamen voor een langere periode. De structurele subsidie van FPK voor de periode 2021-2024 stelde ons in staat om onze missie te behalen. Belangrijk voor 2025 e.v. is dat we (nu wij geen meerjaren subsidie meer zullen ontvangen) de financiële middelen uit andere bronnen halen en op zoek gaan naar lange termijnoplossingen. Dat vraagt om voorspelbaarheid, concretisering en partnerships t.a.v. de nieuwe productie Chevalier. Daarom is er een nieuwe directeur aangesteld met een opdracht aan het directieteam om in 2024 al een verdiepingsslag te maken en inzicht te geven aan toekomstige scenario's voor Urban Myth. Wij staan als bestuur hier helemaal achter.

De visie van Urban Myth, houdt ook een visie op diversiteit & inclusie in, die wij omarmen: *"We stellen met onze (theater-) producties hedendaagse, maatschappelijke thema's aan de kaak. Om bezoekers te confronteren met eigen denkpatronen en ze een spiegel voor te houden. Daarom creëren we altijd nieuw, eigen, actueel repertoire, op basis van soms eeuwenoude verhalen over de verschillende culturen die Nederland rijk is. Wij geven verhalen over zwarte iconen een podium".*

Namens het bestuur van Urban Myth,
26 april 2024

E.J. Paulina
Voorzitter

R.N.M. Duttenhofer
Zakelijk Leider

Bijlage 1: Door bestuur goedgekeurde werkbegroting 2024

BATEN	ALGEMEEN	PROJECTEN	TOTAAL
totaal publieksinkomsten		€ 165.000	€ 165.000
sponsoring		€ 15.000	€ 15.000
overige inkomsten (w.o. coproductiebijdragen)	€ 25.000	€ 70.000	€ 95.000
Indirecte opbrengsten (AR)		€ 11.500	€ 11.500
Totaal opbrengsten	€ 25.000	€ 261.500	€ 286.500
subsidie Gemeente Amsterdam (4-jarig)	€ -	€ -	€ -
overige subsidie gemeente Amsterdam		€ 60.000	€ 60.000
subsidie OCW structureel (fonds podiumkunsten)	€ 195.000	€ 205.000	€ 400.000
subsidie OCW incidenteel		€ 67.602	€ 67.602
bijdrage uit private middelen (publieke fondsen)		€ 185.000	€ 185.000
Totaal publieke en private middelen	€ 195.000	€ 517.602	€ 712.602
TOTAAL BATEN	€ 220.000	€ 779.102	€ 999.102
LASTEN (excl.btw)			
BEHEER	70%	30%	
<i>Beheerslasten personeel</i>	€ 101.263	€ 67.088	€ 168.350
<i>Beheerslasten materieel</i>	€ 47.050	€ -	€ 47.050
TOTAAL BEHEERSLASTEN	€ 148.313	€ 67.088	€ 215.400
ACTIVITEITEN			
activiteitenlasten personeel	70%	30%	
<i>totaal activiteitenlasten personeel</i>	€ 63.802	€ 504.638	€ 568.440
<i>totaal activiteitenlasten materieel</i>	€ -	€ 196.083	€ 196.083
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	€ 63.802	€ 700.721	€ 764.523
totaal lasten beheer	€ 148.313	€ 67.088	€ 215.400
totaal activiteitenlasten	€ 63.802	€ 700.721	€ 764.523
TOTAAL LASTEN	€ 212.115	€ 767.808	€ 979.923
exploitatieresultaat	€ 7.885	€ 11.294	€ 19.179

Bijlage 2: Confrontatiematrix:

Om tot een tabel van de interne/externe analyse te komen hebben zijn per categorie (sterkten/zwakten, kansen/bedreigingen) de drie belangrijkste uit de SWOT in onderstaande tabel verwerkt. Hierbij zijn met + en – aangegeven hoe groot of hoe klein het effect is op de kansen en bedreigingen. Van heel groot (++) , neutraal (0) tot zeer klein (-).

Deze matrix confronteert de belangrijkste sterktes/zwaktes van de stichting met de meest belangrijke kansen/bedreigingen uit de markt. Met de uitkomsten van de matrix kun je verdere invulling geven aan de (marketing)strategie door een **SOAR analyse**. Dit is een model dat een positievere focus heeft op de strengths (sterkten), opportuniteiten (kansen), aspirations (ambities) en results (resultaten) van de stichting en zal in 2024 worden gemaakt onder externe begeleiding.

	KANSEN			BEDREIGINGEN			TO-TAAL
	(Meer) subsidie mogelijkheden	Goede reputatie en solide partners	Potentiële nieuwe Artistiek Leider	Meer "zwart aanbod" Orkater en Well Made Production	(arbeidsmarkt) continuïteit bieden aan team	Amsterdam en OCW wil Kunst & Cultuur op afstand van politiek	
STERKTES							
Good Governance & solvabiliteit	++	+	++	0	0	+	6
Krachtige missie/visie en repertoire	++	++	+	++	0	+	8
Flexibel team freelancers (cast crew/office)	++	++	++	+	-	++	9
ZWAKTES							
UM heeft Artistiek Adviseur met beperkte tijd	++	+	++	++	0	++	9
Financiële onzekerheid na 2025	+	+	++	++	++	++	10
Bij >3 producties per jaar wordt hoge werkdruk ervaren	+	0	0	+	+	+	5
TOTAAL	5	7	9	8	3	9	

